

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

Disquisitio V. An ex unanimi Patrum consensu & praxi Ecclesiæ,
rationeque Theologica demonstrari possit Papæin rebus fidei omnimoda &
irreformabilis infallibilitas?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

Regum, seu Episcoporum, vel Potentum deinceps Romanorum decretorum censuram in quocunque crederit, vel permiserit violandam,

PROBATIO III.

Prioris continuativa ex decreto Gratiani dist. 12. & 19.

138. **E** Tenim in Cap. Non decet. dist. 12. Calixtus Papa ita rescripsit: Non decet à Capite membra discedere, sed juxta sacre Scripturæ testimonium omnia membra Caput sequantur. Nulli verò dubium est, quod Apostolica Ecclesia mater est omnium Ecclesiarum, à cujus vos regulis nullatenus convenit, deviare. Eadem dist. Cap. Præceptis. Gregorius Papa Episcopis per Galliam, Germaniam, & universas provincias constitutis sic rescribit: Per obedientiam, quæ à sancta Romana Ecclesia & Apostolica auctoritate iussa sunt, salutiferè impleantur, si ejusdem sanctæ Dei Ecclesiæ, quæ est Caput vestrum, communionem habere desideratis. In Cap. Romanorum dist. 19. Nicolaus Papa mandat, ut quod Apostolica probavit Ecclesia, teneatur acceptum. Eadem dist. in Cap. Sic omnes. Agatho Papa dicit: Omnes Apostolicæ Sedis sanctiones accipiendas esse, tanquam ipsius Divini Petri voce firmatæ sint. Quid ergo clarius dici potuisset ad stabilendam Papæ ex Cathedra Apostolica loquentis in rebus fidei infallibilitatem, in vicibus oporteat, omnia Ecclesiæ membra sequi Caput in tantum, ut quisquis ea, quæ Apostolicâ auctoritate sunt iussa, non adimplerit, à sanctæ Dei Ecclesiæ communionem sit alienus, non aliam ob rationem, nisi quia Sedis Apostolicæ sanctiones perinde sunt accipiendæ, ac si ipsius Divini Petri voce firmatæ essent. Ad quam proinde Petri in Romano Pontifice etiamnum loquentis vocem, meritò Clerus Gallicanus suam faciat reflexionem, cum, uti S. Leo in epist. 87. ad Episcopos Viennenses, Cap. Ita Dominus. dist. 19. relatus scripserat: Christus Petrum in consortium individua unitatis assumptum id, quod ipse erat, voluit nominari dicendo: Tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam: ut sic æterni ædificatio templi mirabili munere gratiæ Dei in Petri soliditate consisteret.

§. IV.

Corollarium.

139. **H**inc coronidis loco lubuit Clerum Gallicanum ad sequentes sacros Canones non tam revolvendos; quam verbo & opere amplectendos invitare. Quorum primus Paschalis Papæ in Cap. significasti. De elect. ita se habet: Ajunt, in Concilij statutum non inveniri, quasi Romana Ecclesiæ legem Concilia ultra præfixerint, cum omnia Concilia per Romani Pontificis auctoritatem & facta sint, & robur acceperint, & in eorum statutis Romani Pontificis patenter excipiatur auctoritas. Cum igitur à Sede Apostolica vestra insignia dignitatis exigitis, quæ à B. Petri tantum Corpore assumuntur, dignum est, ut vos quoque Sedis Apostolicæ subjectionis debita signa sol-

vatis, quæ vos cum B. Petro tanquam de membris habere, etiam Catholici Capituli unitatem servare declarant.

Secundus verò Innocentij IV. Canon in Cap. Majores. De Baptismo. sic decessit: Majores Ecclesiæ causas, præsertim articulos fidei controversos, ad Petri Sedem referendos intelligi, qui, cum quaerenti Domino, quem discipulis dicerent, ipsum esse, respondisse notabat: Tu es Christus Filius Dei vivi: & pro eo Dominum exorasse, ne desiciat fides ejus.

Tertius denique Lucij III. Canon in Cap. Ad absolvendum. De hæreticis. vinculo perpetui anathematis innodati universos, qui de Sacramento Corporis & Sanguinis Christi aliter sentire, aut docere non metuunt, quam sancta Romana Ecclesia prædicat, & observat, &c. Quomodo autem horum Canonum firmitas subsisteret, si Romanæ Ecclesiæ Capituli, Summi Pontificis ex Cathedra loquentis, in rebus fidei iudicium non esset infallibile?

~~~~~

DISQUISITIO V.

An ex unanimi Patrum consensu & præxi Ecclesiæ, rationeque Theologiae demonstrari possit Papæ in rebus fidei omnimoda & irrefragabilis infallibilitas?

§. I.

Referuntur Patrum hæc de sententiæ.

Author de libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ cit. lib. 7. capp. 6. 7. 8. & 9. ab auctoritate SS. Patrum fuse probat certitudinem iudicij Summi Pontificis in fidei questionibus. Ad quem proinde Authorem, ne longior esse debeat, hic remitto Lectorem. Exinde cap. 10. exhibet antiquioris, imò & modernij Cleri Gallicani sententiam de iudicio Papæ in rebus fidei. Toti, inquit, Clero Gallicano, tribuendum non est, quod gestum est ab Episcopis Parisijs congregatis. Non enim conventus ille, qui non errandi privilegium Summo Pontifici adimere tentavit, Concilium Nationale erat, nec ij, ex quibus constabat, aliorum procuracionem ad definiendas eas quæstiones acceperant. Imò admodum odiosa reliquis omnibus, vel fere omnibus in Gallia, sicut & in omnibus alijs Nationibus, visa est declaratio illorum Episcoporum, vel ob id saltem, quod tunc temporis edita esset, cum non aliò spectare posse videretur, quam ut Summum Pontificem pro Ecclesiarum Gallicanarum libertate contententem deterreret.

Si autem ex cæteris (quod præsumendum non est, saltem de multis) poenarum in edito Regio declarationem illam confirmante contentarum metu, aliqui ad istorum sententiam accederent, audienda potius esset Gallicana Ecclesiæ, tunc temporis loquens, cum minus suspectus erat ejus clamor. Episcoporum illius Nationis tum seorsim, tum simul,

de sanctæ Sedis decretis circa fidem olim dis-
ferentium verba retulimus in capitibus supe-
rioribus. Sed ne putes, sequentibus tempo-
ribus defecisse fidem ac religionem illius Cle-
ri, addenda sunt diversorum temporum ex-
empla, ex quibus & alijs, quasi perpetuæ
traditionis series contexi possit.

3. Hincmarus Archiepiscopus Rhemensis,
quem ad extollendam nimis auctoritatem
Pontificis Romani proclivem nemo, qui ejus
ingenium perfectum habuerit, facile suspi-
cabitur, illustre testimonium in hac parte red-
dit sanctæ Sedi in præfatione opusculi de divor-
tio Lotharii Regis, & Gerbergæ Regine. De omni-
bus dubijs vel obsecris, inquit, quæ ad recte fidei
tenorem, vel pietatis dogmata pertinent, sancta
Romana Ecclesia, ut omnium Ecclesiarum Mater
& Magistra nutritrix & doctrix, est consulenda, &
ejus salubria monita sunt tenenda, maxime ab his,
qui in illis regionibus habitant, in quibus Divina
gratia per ejus prædicationem omnes in fide genuit,
& Catholico lacte nutrit, quos ad vitam præordi-
navit æternam. Si omnium Ecclesiarum Magi-
stra & Doctrix est Ecclesia Romana, cur non Ec-
clesiæ Gallicanæ, vel etiam universæ? An hæc
tota distinguitur ab omnibus suis partibus?
An sensus compositus à sensu diviso hæc in re
olim discretus est? At, inquit, Ecclesia Roma-
na consulenda est, & ejus monita tenenda, sed
eâ conditione dummodò sint salubria. Irridet
& non profiteretur, qui Summum Pontificem
in eo sensu alloquitur, aut de Ecclesia Roma-
na ita loquitur; cujus enim vel viliissimi ho-
minis monita non sunt tenenda, si salubria sint?
Sed eâ ipsâ ratione, quod ab Ecclesia Roma-
na dantur, quæ est omnium Ecclesiarum Magi-
stra & Doctrix, salubria habenda sunt & tenenda.

4. Ivo Carnotensis episc. 8. ad Richerium Seno-
ensem Archiepiscopum cum, qui Ecclesiæ Ro-
manæ non concordat, hæreticum declarat;
Dicitis etiam in litteris, me Sedem invasisse Gaufridi
Coepiscopi vestri, in quo manifestè contra Sedem
Apostolicam caput erigitis, dum, quod illa edificat,
vos, quantum in vobis est, destruitis; & quod illa
destruxit, vos edificare contenditis. Hujus judicij
& constitutionibus obviare, planè est hæreticæ pra-
visatis notam incurere, cum Scriptura dicat: hæ-
reticum esse constat, qui Romanæ Ecclesiæ non con-
cordat.

5. Jacobus Cardinalis Vitriacus in hist. O-
rient. cap. 75. anno 1230. Patet ergo, inquit,
eam super hanc Petram, pro qua Dominus roga-
vit, ut non desiceret fides ejus, post Christum adifi-
cata sit, & fundata Christi Ecclesia, quod omnes,
qui ab Ecclesia Romana recedunt, absque fundamen-
to adificant, in vanum laborantes, & ab eo, qui à
Domino Cephas appellatus est, separati, accephali,
& monstruosi homines meritò sunt reputandi.

6. Que esset Ecclesiæ Parisiensis de judicio
Summi Pontificis in decidendis quæstionibus
ad fidem spectantibus sententia, anno 1324. de-
claravit Stephanus Episcopus Parisiensis litte-
ris pro B. Thomæ Aquinatis doctrina editis.
De Concilio, ut ibi dicitur, venerabilium viro-
rum Decani & Capituli Parisiensis, & venerabi-
lis P. D. Guillielmi Dei gratiæ Archiepiscopi Vien-
nensis sacre Theologiæ Professoris, & aliorum 23,

Magistorum in Theologia, nec non 39. Baccalau-
reorum in Theologia. Hæc enim declaratio
facta est ob eam causam, quæ his verbis ex-
primitur. Nos igitur attendentes eum eis, quod
sacro sancta Romana Ecclesia fidelium omnium Ma-
ter & Magistra in summissima Petri Christi Vicarij
confectione fundata, ad quam velut ad universalem
regulam Catholice veritatis pertinet approbatio,
& reprobatio doctrinarum, declaratio dubiorum,
determinatio tenendorum, & consuetio errorum,
præfatum Doctorem venerabilem, cuius doctrinâ
fulget Ecclesia ut sole luna, nuper sanctorum catha-
logo adscribendum, doctrinæ diligenti excussione, &
examinatione præhabita super vita ipsius & doctri-
na, ipsamque quoad vitam puram, ac doctrinam
salutarem orbiter commendabilem prædicavit,
&c. Quæ declaratio eò majoris est ponderis,
quod qui eam edidit Episcopus, idem antea
quoddam Divi Thomæ sententias impugnari
permiserat. Unde constat, illum ideo mutasse
sententiam, quia, ut significat, Romana Ec-
clesia sancti Doctores doctrinam commendat.
Hist. Vnverf. Paris. tom. 4. ad dictum an-
num 1324.

7. Franciscus Archiepiscopus Rothomagen-
sis in Apologia Evangelij pro Catholicis ad Jacobum
Majoris Britannie Regem, Patris anno 625.
edita lib. 2. c. 1. multa scribit, quibus infalli-
bile Summi Pontificis judicium in materia fi-
dei probat. Grandi, inquit, quodam privilegio
Romanus Pontifex custos fidei Phylax 135 piftois à
Patribus habitus, ut Ephesina acta Celestino Papa
Celestino tō Phylachi piftois, Celestino Custodi fi-
dei acclamatum testatur. Nec non & postea in-
sertum Chalcedonensibus actis insignie monumentum
illud est Petri Episcopi Ravennatis epist. ad Euty-
chen. In omnibus autem hortamur te, frater ho-
norabilis, ut his, quæ à beatissimo Papa Romano
civitatis scripta sunt, obedienter attendas, quoni-
am B. Petrus, qui in propria Sede vivit & præsidet,
præstat querentibus fidei veritatem. Nos enim
pro studio patris & fidei, extra consensum Romanæ
civitatis Episcopi, causas fidei definire non possumus
&c. Denique multa colligit Romani Pontificis
epitheta idiplum significantia, quod sit Custos
fidei, violatæ fidei vindex, caput totius fidei &c. Cap.
2. c. 1. ceter partem. epistole Agathonis Pontificis
in sexta Synodi ad. 4. Synodice lectæ de Ecclesia
Romana dicentis ad Imperatores; Hæc spiri-
tualis Mater vestri tranquillissimi imperij Apostolica
Christi Ecclesia, quæ per Dei omnipotentis gra-
tiam à tramite Apostolicæ traditionis nunquam er-
râsse probabitur, nec hæreticis novitatibus deprava-
ta succubuit, sed ut ab exordio fidei Christianæ perce-
pit ab Authoribus suis Apostolorum Christi Princi-
pibus, illibata finetenus permanet. Cap. 12. majori
cum energia: Cui non patet, inquit, fidei os-
tium Romanis clavibus aperiendum, à Romano-
que Pontifice patefaciendum esse?

8. Jam à primis sæculis, ut testatur S. Leo
epist. 89. sancta Sedes ab Episcopis Gallicanis
innumeris est relationibus consulita, qui mos
nunquam non viguit. Porro ejus responsa
ita suscipiebantur, ut postea consulentes non
vacillarent, atque adeo reformabilia esse non
suspicerentur, quod tum ex multis, quæ jam
diximus, constat, tum hæc confirmandum est
restit.

DISQUISITIO

S. I.

Referuntur Patrum hæc decreta

Auctor de libertatibus Ecclesiæ
lib. 7. cap. 6. 7. 1. & aliorum
SS. Patrum hæc prædicta
dicit Summi Pontificis in fide
Ad quem proinde Archiepiscopus
debet, hic tenentur Lectiones
cap. 11. exhibet antiquioris, in
Cleri Gallicani sententiam de
rebus fidei. Toti, inquit, Con-
cilio, tribuendum non est, quod
Episcopi Parisienses congregati
Conventus ille, qui non errantibus
Summo Pontifici zomere non
Cilium Nationaliter, nec, si
habat, aliorum procuratorum
dat eas quæstiones acceptas. In
dum odiosa reliquis omnibus, in
ibus in Gallia, sicut & in omni-
ionibus, visa est declaratio illa
orum, vel ob id idem, quæ
eicit esset, cum non alio
deretur, quoniam Summum Pontificem
ecclesiarum Gallicanarum liberat
ntem deterreret.

Si autem ex cæteris (quod præ-
ter est, saltem de multis) patrum
Regio declarationem illam
tenarum metu, aliqui ad ditionem
accederent, audientis potius
Ecclesiæ, tunc temporis
suspectus erat ejus ceteris. Episcopi
illius Nationis tum scilicet, tum

testimonio celeberrimi Agidij Archiepiscopi Bituricensis, qui expositione Cap. Cum Martha de celebrat. Miss. ait: Archiepiscopus igitur Lugdunensis de omnibus his dubitans, Sedem Petri, ad quam pertinet, majores causas, & præsertim articulos fidei, & ea, quæ ad articulos ordinantur, decidere, consuluit, ne in ipsis ulterius vacillaret.

9. Nicolaus Coesetanus Theologus Parisiensis, ac postea Massiliensis Episcopus in tractatu suo pro sacra Monarchia Ecclesiæ Catholicæ, Apostolicæ & Romanæ adversus Rempublicam Marci Antonij de Dominis Archiepiscopi Spalatensis parte 5. discuss. n. 5. cap. 12. lib. 7. indefectibile fidei lumen in Summo Pontifice his verbis astruit: Dico igitur, non esse par lumen in reliquis cum Summo Pontifice. Namque uni ei in persona Petri dictum est: Ego rogavi pro te, ut non deficiat fides tua. Quare eâ luce colustratus plus ejus oculus cernit, quam multorum oculi, &c.
10. Luculentius mentem suam aperit Illustrissimus Gabriel Albaspineus Aurelianensis Episcopus in hæc verba Tertulliani, Episcopus Episcoporum lib. de pudicitia. Quæcumque igitur, inquit, ratione aut mente de Romano Pontifice hæc dixerit Tertullianus, serid, vel per ludibrium, illis tamen temporibus penes eum potestatem fuisse de rebus fidei judicia peremptoria ferre, & totius orbis Episcopus monere, atque docere, quis non agnoscat? Eoque magis, quod unus Tertullianus jam hæresi implicitus, de hac re cæteris Ecclesiæ Episcopis non reluctantibus conqueratur: nam de his rebus eum oppugnando conjecturam facit, eâ tempestate id juris Romanis Episcopis concessum fuisse, eoque revera hanc potestatem exercuisse. Vide ejus notam in hæc verba S. Optati Episcopi Milevitani de B. Petro loquentis lib. 2. de schism. Donat. Qui dicit ad se Angelum.
11. Illustrissimus Petrus de Marca Archiepiscopus Tolosanus in quodam M. S. quod Stephanus Baluzius in compendio ejus vitæ libris de concordia præfixo asserit, ultimum esse Illustrissimi illius Archiepiscopi opus, paulo ante mortem ab ipso confectum, ubi infallibile Papæ in fidei quæstionibus judicium ita defendit, ut opinionem contrariam antiquorum Doctorum Universitatis Parisiensis (Gerfonium & alios innuebat, de quibus postea) ab Ecclesia tolerari tantum asseruerit; cæterum tunc ipsiusmet Universitatis, & aliarum omnium Doctores, pro infallibili Papæ judicio stare.
12. Non Episcopi singulares tantum, sed ut olim Concilia, ita posterioribus temporibus conventus, & Comitium Cleri Gallicani privilegium illud sanctæ Sedis venerata sunt. Celeberrimus conventus Melodunensis anno 1579. tit. 1. constitutionum, qui est de fidei professione, sic decrevit: Operam dabunt ij, quibus hæc cura demandata est. Episcopi scilicet, & eorum Vicarij, ut in omnibus Synodis tam Diocesanis, quam Provincialibus, omnes & singuli tum Clerici tum Laici amplectantur, & aperta professione eam fidem pronuntient, quam S. Romana Ecclesia, Magistra, columna, & firmamentum veritatis profiteretur & colit. Ad hanc enim propter suam principalitatem necesse est, omnes convenire Ecclesias.

Sed quid sibi volunt verba illa epistole Comitiorum Generalium Cleri Gallicani ad Innocentium X. Pontificem Maximum 2. Calend. Novemb. anno 1650. Semus, ubi Caput Ecclesiæ, ibi totius fidei arcem, totius & disciplinæ Metropolitim; eoque convenitur à nobis libertatis, quod in Præfulum Primatis sine Præfules, si quando illis dolet, maxime à vulneribus Ecclesiæ, justissimas querelas suas deponere par est. Ad eone parum tuta est religio nostra, ut totius fidei arcem hæresi disjici posse sentiamus? Ad eone parum firma est petra, super quam Christus ædificavit Ecclesiam suam, ut portæ inferi prevalere possint adversus eam? Ad eone inefficax Christi oratio, ut Petri, pro quo rogavit, defectura sit fides in ejus successoribus? Sed Ecclesiæ Gallicanæ mens luculentius apparet in epistolis anno 1673. editis.

§. II.

Refertur sententia Universitatis Parisiensis, ejusque Doctorum, imò & Senatûs Parisiensis.

Accedit etiam autoritas Universitatis Parisiensis, ac Doctorum particularium illius, nec non Senatûs Parisiensis, asseverantium, Papæ judicium in causis fidei esse irrefragabile; uti præfatus Author de libert. Eccles. Gallicanæ præf. cap. 9. deducit. Anno, inquit, 1387. tota Universitas Parisiensis in Consistorio apud Clementem, quem tanquam legitimum Pontificem sequebatur, per Magistrum Petrum de Alliaco infallibile Romani Pontificis judicium in causis fidei esse, professus est his verbis in hist. Universit. ad hunc annum relatis: Igitur pro vestris humilibus signa Universitatis prædicitæ & pro nobis eorum namque, qui suis in hac parte obsequimur mandatis, & documentis innisimur, corde & ore unanimiter protestamur, quod quidquid hætenus in hac causa per eos actum est, & quidquid in ea nunc vel aliat pro eis acturi, aut dicturi sumus, totum correctionis, & judicio Sedis Apostolicæ, & sedentis in ea Summi Pontificis humiliter submittimus, dicentes cum beato Hieronymo 24. quæst. 1. Hæc est fides, Pater beatissime, quam in Catholica Ecclesia didicimus, in qua si minus periret, aut minus caute foret aliquid positum est, emendari petimus à te, qui Petri fidem & Sedem tenes. Non ignoramus enim, sed firmissimè tenemus, & nullatenus dubitamus, quod sancta Sedes Apostolica est illa Cathedra Petri, super quam eodem Hieronymo teste, fundata est Ecclesia; ut habetur eadem quæst. in Cap. Quoniam vetus. Et sicut dicit Cyprianus 95. dist. Qui Cathedram. De qua Sede in persona Petri Apostoli in ea Sedentis dictum est: Petre, rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, Luca 22. Hæc est igitur, ad quam determinatio fidei & approbatio veritatis Catholica, ac hæreticæ impietatis detestatio maxime pertinet. Ad eone erat veneranda illi Universitati sententia de infallibili judicio Papæ, ut ante hunc annum nullus ejus Facultatis Doctor ab ea recesserit, & postea, licet occasione schismatis, aut

aliorum dissidiarum ab ea nonnulli declina-
verint, nunquam tamen ab ipsis Universita-
tis incunabulis usque ad postremas contentio-
nes defuerint Doctores, qui eam sequerentur.

15. De antiquis testatur generatim And-
reas Duvallius Academiæ Parisiensis alumnus,
ac Theologiæ Professor in lib. de *suprema Ro-
mani Pontificis in Ecclesiam potestate*, anno 1614.
in lucem emisso, & à duobus alijs Doctoribus
approbato; sensisse illos, privilegium in fide
non errandi à Petro ad ejus Successores deflu-
xisse, nec nisi à ducentis annis quemquam ab
ea recessisse. Hæc sunt ejus verba: *Velint nolint
Adversarij, liquidò constat, veteres Ecclesiæ Gallicanæ
Proceres hanc in Summis Pontificibus Petri (successo-
ribus infallibilitatè semper agnovisse, Christiane Do-
mini orationem in Petro non fuisse, sed ad ejus Suc-
cessores certissimè transisse, eoque, qui hanc verita-
tem impugnare conati sunt, à ducentis aut circiter
annis, quibus in Ecclesiâ horrenda schismata irruer-
unt, capisse. Quæ Doctoris assertio exemplis
est roboranda.*

16. Alcuinus S. Benedicti Monachus, Caroli
Magni Præceptor, eique, ut voluit Galli, fun-
dandæ illius Universitatis Author, hæc habet
lib. 1. de *Divin. offic. cap. 19. Religionis cultum
se Dominus instituit, ut in Beatissimo Petro prin-
cipaliter collocaret, atque ab ipso quasi capite dona
sua vellet in corpus omne manare.* (Nota hæc ver-
ba, in corpus omne, ne putes, Alcuinum sensisse,
se à Summo Pontifice in alias Ecclesiis seor-
sim acceptas, non autem in corpus ipsum
Ecclesiæ Universalis fidei veritatem, aliaque
Divina dona manare.) *Vnde constat, ab Vni-
versali orbis communionem separatos esse, sicut docet
B. Pelagius, qui qualibet dissensione inter sacra
mysteria Apostolici Pontificis memoriam secundum
consuetudinem non frequentant.*

17. Albertus Magnus S. Thomæ Magister,
qui tanto discipulorum concursu Parisijs do-
cuit, ut, cum schola nimis esset angusta, in
foro, quod ab ejus nomine nuncupatur, lege-
re coactus sit, ex verbis Christi ad Petrum:
*Rogavi pro te &c. infer, Petri successores
à fide, quantumvis illa imperatur, non defe-
cturos.* *Hoc argumentum, inquit, efficax est
pro Sede Petri, & successore ipsius, quod fides e-
jus finaliter non deficiat. Obscuritatem ali-
quam parit vox illa, finaliter, ac fortè de per-
severantia finali in fide aliquis eam inter-
pretatur, nisi constaret, eam quidem inter-
pretationem S. Petro posse accommodari, non au-
tem successoribus ejus, quibus si non esset da-
tum in determinandis fidei quæstionibus non
errandi privilegium, multò minùs affirmare li-
ceret, promissam ipsis ut privatis personis, fina-
lem in fide perseverantiam, multò minùs
de Sede ipsa B. Petri, cujus etiam meminit (*Pro
Sede Petri & successore ipsius*) posset illa vox, fina-
liter, accipi. Ea igitur vis est vocis illius, posse
scilicet Romanum Pontificem in rebus ad fidè
spectantibus, dum eas agnat, ac discutit, a-
liquatenus fluctuare, quemadmodum Joanni
XXII. contigit circa visionem beatificam ante
judicium universale; rebus tamen agitat
& discussis non posse quidquam solemniter
definire, ac toti Ecclesiæ credendum proponere,
quod sit ab orthodoxa fide alienum.*

18. Sanctus Thomas Aquinas Universitatis
Parisiensis Alumnus, ac in ea deinde celeber-
rimus Magister non potuit luculentius supre-
mum & infallibile Summi Pontificis in de-
cidendis circa fidem dubijs iudicium proficere,
quàm his verbis 2. 2. q. 1. art. 10. *Ad illius auctori-
tatem pertinet editio Symboli, ad cuius auctori-
tatem pertinet determinare ea, quæ sunt fidei, ut
ab omnibus inconcusâ fide teneantur. Hoc autem
pertinet ad auctoritatem Summi Pontificis, ad
quem majores, & difficiliores Ecclesiæ quæstio-
nes referuntur; ut dicitur in Decret. extra. De
Baptismo C. Majores. Vnde & Dominus Luca 22.
Petro dixit, quem Summum Pontificem constituit;
Ego pro te rogavi, Petre, ut non deficiat fides tua,
& tu aliquando conversus confirma fratres tuos.
Quæ cavillatione locum istum obscurabit
Launoius? Non hic ad Ecclesiam Romanam,
non hic ad Sedem Apostolicam, sed ad auctori-
tatem Summi Pontificis pertinere dicitur. finali-
ter determinare ea, quæ sunt fidei, ut ab om-
nibus inconcusâ teneantur.*

19. At fortasse licet non exprimat, intelli-
gittamen S. Thomas eum, cum Summus
Pontifex in Concilio Oecumenico sedet, ac
præsides. Contrà verò, eam restrictionem ex-
pressis verbis rejicit S. ille Doctor de potentia
q. 10. art. 4. ad 13. ubi postquam Summo Pon-
tifici, sicut & Concilio Oecumenico auctori-
tatem tribuit interpretandi Symbolum,
subjungit: *Sicut autem posterior Synodus Potesta-
tem habet interpretandi Symbolum à priorè Synodo
conditum, ac ponendis aliqua ad ejus explanatio-
nem, ut ex prædictis patet; ita etiam Romanus
Pontifex hoc suâ auctoritate potest, cujus auctori-
tate solâ Synodus congregari potest, & à quo sen-
tentia Synodi confirmatur, & ad ipsum à Synodo
applicatur. Quæ omnia patent ex gestis Chalcedo-
nensis Synodi. Objectionem de necessitate
Concilij præoccupat his verbis: *Nec est necessa-
rium, quod ad ejus expositionem faciendam Vni-
versale Concilium congregetur, cum quandoque id fie-
ri prohibeant bellorum dissidia, sicut in septima
Synodo legitur, quod Constantinus Augustus dixit,
quod propter imminentia bella universaliter Episco-
pos congregare non potuit: sed iamen illi, qui con-
venerunt, quædam dubia in fide exorta, sequentes
sententiam Agathonis Papæ, determinaverunt. Sci-
licet quid in Christo sint duæ voluntates, & duæ a-
ctiones, & similiter Patres in Chalcedonensi Synodo
congregati, secuti sunt sententiam Leonis Papæ, qui
determinavit, Christum esse in duabus naturis post
Incarnationem.**

20. Antiquos secuti sunt novi quàm plures:
Ioannes à Celaia Doctoratus Lauream in U-
niversitate Parisiensi assecutus in 2. sentent. dist.
25. q. 4. quintam hanc ponit conclusionem:
*Quinta conclusio est ista. Romanæ Sedis iudicium
in his, quæ fidei sunt, & ad humanam salutem ne-
cessaria, errare nequit; Quod probatur ex pro-
missione Salvatoris nostri Luca 22. quæ verba alle-
gat Bernardus scribens Innocentio Papæ . . . . I-
dem asserunt D. Cyrillus, D. Chrysostomus, & D.
Gregorius. Deinde illorum rejicit sententi-
am, qui infallibilitatem penes Ecclesiam uni-
versalem tantùm, non autem penes Roma-
num Pontificem solitariè sumptum reponunt.*
D d d d
Con-

Contra istam conclusionem arguitur. Doctores Catholicos glossant illam auctoritatem Salvatoris de universali Ecclesia; & non de Sede Romana, ergo malè assumitur talis auctoritas pro fundamento istarum conclusionum. Ad hanc replicam respondetur negando antecedens, imò necessarium est dicere, quòd non intelligatur de Universali Ecclesia. Nam subiungitur: Et tu aliquando conversus &c. Idcirco D. Cyrillus, & D. Chrysostomus, & D. Leo, & B. Agatho, & D. Bernardus, & Anselmus, & Albertus Magnus, & D. Thomas glossant præfatum auctoritatem de Ecclesia Romana, ut distinguitur ab alijs Ecclesijs.

21. Andreas Davallius, ut supra diximus, Doctor Sorbonicus, & in Academia Parisiensi Regius Theologiæ Professor, de suprema Romani Pontificis in Ecclesiam potestate tractatum emisit in lucem anno 1614. eumque approbârunt G. I. Roger, & I. Roche, Facultatis Theologiæ Parisiensis Doctores his inter alia verbis: *Iuris ut fiat publici, operæ pretium duximus, ad sanctissimam Domini nostri Papæ auctoritatem tuendam, nec non ad summam cum eodem Capite suo visibili Romano Pontifice unionem arctissimè retinendam, cui aliter schismaticorum mala mens, malisque animus malè & seditiosè consultum veller.* 10. Kal. Febr. anno salutis 1614.

22. Ioannes Puteanus Augustinianus Professor Regius in Academia Tolosana, qui Parisijs Theologiam didicerat, in 2. 2. S. Thomæ q. 1. art. 6. dubit. 2. conclusionem hanc secundam ponit: *Solus Pontifex Maximus est, res de fide Catholica definire, & eisdem ceritè & indubitanter proponere credendas, quam sacræ Scripturæ, Patrumque, atque aliorum Doctorum testimonijs probat.* In solutione autem primæ objectionis infallibilitatem, quam habent Episcopi in Concilio Universali, connexioni, quam habent cum Summo Pontifice, adscribit, eamque Concilio, absente Summo Pontifice, denegat. *Infallibilis ista assistentia Spiritus sancti non est aliunde repetenda, quam à promissione D. Petro facta. Unde propter connexionem, quam supponimus dari inter Episcopos, & Pontificem Maximum, in Concilio Generali, statuéndum est, Episcopi illi congregatos nullo modo errare posse in rebus de fide decidendis. Si tamen fuerint congregati totius orbis Episcopi, absente Pontifice Maximo, & eius Legatis, Episcopi subiunguntur erroribus.*

23. Leonardus Coquæus, etiam Augustinianus, in Universitate Parisiensi Doctor Theologus in Antimorneo tom. 1. pag. 83. Quomodo igitur, inquit, agrè ferunt (hæretici) nos Romanum Pontificem Concilij superiorem asserere? Et Romano Pontifici, & Concilij Oecumenicis in Spiritu sancto legitime congregatis tantum deservimus, ut nec illum, nec ista, in definiendis, que ad fidem & mores pertinent, ac Regimen Ecclesiæ spectant, errare posse asseramus: nec quidquam toti Ecclesiæ proponere credendum: quod sit erroneum; ut hæreticus, aut temerarius ille sit nobis, qui vel Romani Pontificis, vel Oecumenicorum Conciliorum statutis ac definitionibus refragari audeat. Tomo autem 2. pag. 237. Cum sedeat in Cathedra Petri, pro quo Dominus rogavit, ut non desiceret fides eius; & ut confirmaret fratres suos, non sines eum ex illa Cathedra aliquem errorem loco fidei

salutifera obtrudere fidelibus credendum.

Hervæus Natalis Brito Orcinis Fratrum Prædicatorum Generalis in tract. de potestate Papæ, quem refert, & sequitur S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus, eisdem Ordinis s. p. Summæ Theologiæ tit. 22. cap. 2. §. 3. probat necessitatem unius Capitis in Ecclesia ex necessitate conformitatis in veritate fidei, & morum hoc modo: *In tota universitate Christiana debet esse conformitas de his, que pertinent ad veritatem fidei & bonos mores circa necessaria ad salutem. Sed talis conformitas non potest salvari, nisi in ordine ad unum Caput, seu unum Præsidentem, ad quem spectet sententia, quid credendum, & quid non credendum, &c.* An Christus constituit Summum Pontificem ad definiendas ejusmodi controversias; Pro tota universitate Christiana, negavit, que necessaria erant, ut certa esset ejus definitio, quæ necessaria ad salutem?

Infallibile iudicium Papæ in decidendis fidei controversijs probat Michael Mauclerus Parisinus Doctor Sorbonicus in libro de Monarchia Divina Ecclesiastica & seculari Christiana, Parisijs anno 1622. editis, & Gregorio XV. ac Ludovico XIII. Regi Francia electis 2. part. lib. 4. capp. 4. 5. 6. & 7. eamque communem esse in Scholis Theologorum sententiam asserit dicto cap. 4. his verbis: *Hæc illa communis sacræ sapientia Professorum, que docetur in Scholis, assertio, disceptationum, causatarumque de fide, consensum, motumque Romani Pontificis in Cathedra Petri sedentis consopitum iudicio finiri. Sic tenentur Doctores Gallicani aliqui schismatis, vel alterius dissidij occasione non exasperati.*

Ita ad auctoritatem Joannis Gersonij, ejusque sequacium, respondet Andreas Davallius part. 2. q. 1. Scio quidem, in re Pontificis, Aliacensem, Gersonum, & Almainum non esse tanta auctoritatis, quia tempore schismatis fuerunt, & scripserunt, duo priores, quando tres pro Pontificibus gerebant: postremus tamen, nempe Almainus tempore Julij II. & Concilii Tridentensis, quo Gau. a sub Ludovico XII. à Sede apostolica dejectus, &c. Aliam asserit responsonem q. 4. ad 9. Ioannes Gerson, inquit, Iacobus Almain, & Ioannes Major, celebres scholæ Parisiensi Doctores, cum nonnullis alijs privilegium infallibilitatis Pontifici denegârunt, sed illud ei concesserunt alijs, quorum quidam multo sunt illis celeberrimi, ut D. Thomas 2. 2. q. 1. art. 10. Ad Summum Pontificem pertinet, ea, que sunt fidei, definire, ut ab omnibus inconcusis fide teneantur. Itaque D. Bonaventura singulare scholæ Parisiensi decus & ornamentum, & cujus doctrinam Gerson ad studentes in collegio Navarre, miris laudibus ad celum usque extollit: Hervæus Armoricus, Henricus Gandavensis, & Ioannes de Celata ambo, Societatis Sorbonicæ: itaque Doctores illi, qui in Comitibus scholæ Generalibus errores Malefoni condemnârunt his verbis: *Ad sanctam Apostolicam Sedem pertinet, auctoritate judiciali supremâ circa ea, que sunt fidei, definire. Quo fit, ut magis Vigorius me tanquam scholæ Parisiensi desertorem, & velut perducem scriptis suis præducere, & profcindere præsumat, præsertim cum, ut in Eilencho contra Richerium aperte significavimus, nihil*

nihil quidquam à Facultate Parisiensi contra Pontificis infallibilitatem unquam sit definitum.

27. Ludovicus Bail in Apparatu ad Concilia quæst. 43. & seq. non solum juxta S. Thomæ, quam supra declaravimus, mentem, sed & per ipsa ejus verba respondet ad quæstiones de judicio Papæ in quæstionibus fidei. Hunc, aliosque nonnullos citamus; quia licet fortasse non tanti sint ponderis: tamen cum Galli sint, Galliarum mentem testantur.

28. Denique tamen Universitas Parisiensis non nihil ab antiqua doctrina recessit; sed certis gradibus ac ferè invita. Namque adhuc mense Majo 1664. quo tempore ortum fuerat dissidium inter Alexandrum Papam & Regem Christianissimum, prodijt decretum cum hoc titulo: *Declarationes sacre Facultatis apud Regem Christianissimum super quibusdam propositionibus, quas nonnulli ipsi voluerunt adscribere.* Quintus articulus erat iste: *Doctrinam Facultatis non esse, quod Summus Pontifex sit supra Concilium.* Sextus: *Non esse doctrinam, vel dogma Facultatis, quod Summus Pontifex nullo accedente Ecclesie consensu sit infallibilis.* Hic Facultas modo negativo respondet, non esse doctrinam, &c. Apertius deinde locuta est in censura libri: *Jacobi Vernant anno 1664. & Amedæi Guimenesi anno 1665.*

29. Nihilominus antiquum usum nondum immutavit, neque mutare suadentibus obtemperandum duxit, de quo usu Andreas Duvalius: *Laudabilis, inquit, in Academia Parisiensi viget consuetudo, quæ Baccalavros de quæstionibus Theologicis solemniter respondere protestationes præmittunt, se nolle quidquam contra Decreta sanctæ Matris Ecclesie, nec non sanctæ Sedis Apostolicæ, & Romanæ asserere, aut defendere, & si quid in usu disputationis adversus ejusmodi Decreta, illis exciderit, vel ignorantie, vel immemoriam, vel lingua præcipitio attribuendum velle.*

30. Autoritas Universitatis Parisiensis ad jungenda est, quam illa tam frequenter imploravit, cuique ut primum ultrò, ita deinde invita subjacuit, Senatûs Parisiensis auctoritas. Ille igitur Senatus ad Ludovicum XI. per Joannem Lozellier Inquisitionum Camera Præsidentem, cujus oratio refertur à Petro Puteano inter tractatus de libertatibus Ecclesie Gallicanæ, ita Regem alloquitur art. 20. *Protestatur Curia vestra Majestati, se nullo modo, propter quæcumque inferius dicenda, velle excellenti sanctitati, dignitati, honori, & auctoritati nostri sancti Patris Papæ, sanctæque Sedis Apostolicæ derogare: sed contra ei omnem honorem, reverentiam, & obedientiam, quam omnes boni fideles Catholici supremo Ecclesie Pastori præstare tenentur, sicut veros filios Ecclesie Matris sanctissimæ reddere, & exhibere: protestans insuper, si quid dictum, factumque à se fuerit, quod correctione egeat, illud totum velle se omnino Ecclesie sanctæ Apostolicæ & Romanæ determinationi submittere, quæ errare non potest juxta Canonem:*

A recta. 24. quæst. 1.

Referuntur ac refelluntur Adversariorum argumenta cum responsionibus & conclusione super ipsam reflexiva.

31. Duplex superest expendendum partis adversæ argumentum. Unam occurrit ex hoc, quod Papa errare saltem possit in ijs, quæ sunt facti, qualia per sepe coincidunt in quæstionibus fidei decidendis, quod argumentum discutimus in sequenti §. IV. Alterum igitur in §. præf. discutendum occurrit, ex eo, quod vix haberi possit certitudo de Papa esse legitime & Canonicè electum, nec adeò, si edat decreta fidei, vel morum, certi esse valeamus, ipsum ut Papam loqui ex Cathedra Apostolica.

ARGUMENTVM.
Adversariorum.

32. Opponitur ex parte adversa. Fide tantum humanam constare, hunc in individuo hominem, v. g. Innocentium XI. esse legitimum, verumque Pontificem, ac in terris Christi Vicarium. At fides humana errori subest, fierique potest, non esse legitimum Pontificem. Quid enim, si invalidè electus? Quid si non ritè baptizatus? Aut unde nobis constat, ritè baptizatum electumque esse, nisi fide humanam, quæ falli potest? Sic Joannes VIII. sic Formosus veri Pontifices credebantur, & tamen eventus docuit, illum fœminam fuisse, istum non verum, sed imaginarium Papam, & cujus acta à Stephano VI. omnia rescissa sunt. Si ergo fide Divinam & certam Innocentium Pontificem esse non constat, non etiam certam, Divinamque fide confirmabit, quæ ab illo decernuntur, certa esse, & ad dogma, si hoc declararet, spectare.

Responsio.

33. Author Regalis sacerdotij cit. lib. 3. §. 9. n. 17. respondet. Hanc objectionem nimium sibi sumere, & si quid prober, non in Pontifices tantum, sed in omnia Concilia, in totam Ecclesiam, & intima fidei Catholicæ viscera grassari. Si enim certam indubiâque fide non constat, Innocentium XI. legitimum Papam esse; ergo nec Innocentium X. nec Clementem IX. nec Alexandrum VII. nec Leonem, nec Agathonem, & Sylvestrum. In omnibus enim, aut nulla subest dubitandi ratio, aut eadem. Si ergo Pontifices, & ab illis definita sunt dubia; ergo etiam, quæ à Concilijs; nam hæc à Pontifice confirmantur, & sine Pontifice tam sunt integra, quam corpus capite suo truncum. Imò ex ipsdem causis, quæ tibi Pontifices, eorumque electiones dubias faciunt, ipsa etiam Concilia in dubium vocantur, quæ ut sint legitima, multò pluribus, quam Pontifices opus habent: dubio verò Pontifice, dubijs Concilijs, du-

bijs etiam, quæ ab illis constituta sunt, quid superest in fide certum? Frustra Ariana hæresis, frustra Nestoriana, Eutychiana, Lutherana, Calvinistica, frustra omnes hæreses damnatæ, nam ut tu dicis, incerti erant Papæ, incerta Concilia, incerta ab utrisque decisa; quæ verò incerta sunt, nec ad hæresin, nec ad fidem pertinent, ut credi necessariò, negarive debeant. Quòd si nemo audet Concilia, quæ ab Ecclesia recepta sunt, in dubium vocare, imò qui hoc agit, æquè, ac qui Evangelia non recipit, hæreticus est, teste D. Gregorio in *Cap. Sicat. dist. 15.* idem de Pontifice Romano dicendum est, par enim, ut paulò ante notavimus, de utrisque est ratio. Et sicut ad fidem non sufficit credere aliquam in genere Ecclesiam, & non istam determinatam, aut aliquas Scripturas sacras, sed non istas, quas manibus terimus; ita nec sufficit, aliquem in Ecclesia Christi Vicarium, aliquod Caput visibile, aliquem Judicem controversiarum, sed non istum, quem Ecclesia elegit, quem Ecclesia colit, à quo leges & decreta, ac in rebus controversis sententiæ procedunt. Quando navigabis, quando litem absolves, quando finem morbo impones, si aliquam quidem navim, aliquem judicem, aliquem medicum velis, sed nullum certum, nullumque, quem possis digito ostendere. nec istum, nec illum admittas? Sic pessimè consultum Ecclesiæ, pessimè fidelibus, si Christus nullū illis Pontificem dedit, cum in morum, tum in fidei decretis certam fidem deberent, certamque obedientiam. Nec in Ecclesia tot retro sæculis, & hæreticis toties in Romanam Sedem armatis, auditum aliquando est, hanc Pontificibus eorumque decretis exceptionem oppositam esse, quòd videlicet non certò constaret, Leonem, Sylvestrum, Damasum legitimos Papas esse. Quanti, putas, hoc inventum Ariani emisissent, ut Nicæno Concilio litem inferrent, & quæ illic Patres deciderant, inania redderent? Sed hoc nostro sæculo, in quo tanta novarum rerum cupido est, vicimus antiquitatem, novo artificio reperto, ut Papam sine Papa, legem sine lege, sententiam sine sententia haberemus, hoc est, aliquem Papam, sed non istum, aliquem Legislatorem, sed non istum, aliquem Judicem, sed non istum, nullumque certum, captà interim credendi, faciendique, quod placet, libertate.

34. Denique post Concilium Constantiense vix intelligimus, quomodò negari possit certà fide hunc in individuo Pontificem pro vero, legitimoque habendum esse. *Sess. enim ult.* Martinus Papa sacro approbante Concilio, ab hæreticis, qui Ecclesiæ Catholicæ conjungi volent, ante omnia exigendum esse dicit: *Vt credant, Papam Canonicè electum, qui pro tempore fuerit, ejus nomine expresso, esse successorem Petri, & supremam habere in Ecclesia potestatem.* Supponit ergo Concilium, credi posse fide Divinà (nec enim de alia fide, quam Divinà hæretici sunt interrogandi) hunc numero & determinatum Pontificem legitimum esse Christi Vicarium; imò credi

debere, nec enim quæ credi non possunt, aut non debent, necessariò credenda sunt.

Objeçtio.

EX parte adversa instari potest. Concilium loqui de Pontifice *Canonicè electo*: at non constare, *Canonicè electum esse.*

Responsio.

SI constare certà fide non potest, Papam *Canonicè electum esse*, cur ergo Concilium tam accuratè vult hæreticos de hoc interrogari? Erit enim otiosa minimeque necessaria interrogatio, cum sicut constare non potest esse *Canonicè & valdè electum*, ita nec legitimum Pontificem, Christi Vicarium, At Papam legitime baptizatum, ordinatum electumque esse, Deus nunquam revelavit, qui ergo credi potest? Inò tunc revelavit, cum tota Ecclesia Pontificem pro legitimo habuit, recepitque; vox enim, & testimonium Ecclesiæ, quæ falli non potest, vox est & testimonium Dei: sicut enim Deus nunc verbo, nunc litterà, nunc miraculis, ita vocibus, & assensu Ecclesiæ loquitur; juxta illud Christi Domini pollicitum: *Non enim vos estis, qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis; ipse Spiritus docebit vos omnem veritatem.* Ad Dei ergo providentiam, curamque pertinet, ut Ecclesiam, quam voluit esse columnam & firmamentum veritatis, in re tanti momenti errare non permittat, eumque pro Pontifice colere, qui Pontifex non est; aut si permittat circa personam ipsam Pontificis errare, non permittat tamen circa auctoritatem, hoc est, putatio Pontifici eam ipsam auctoritatem, potestatemque, quam vero tribuat, quemadmodum leges humane id ipsum in putatio judice, teste, & matrimonio statuunt. *Leg. Barbarius. De offic. Præf. Leg. 3. in fin. ff. De suppellect. legat. Leg. 3. ff. ad S. C. M. §. 7. Instit. De testam. ordin. Cap. Infirmis. 3. q. 7. Cap. penult. Et ult. Qui filij sunt legitimi.*

CONCLUSIO

INCERTITUDO Papæ nullatenus præteritè potest ad hoc, ut vocetur in dubium, an tanquam Papa loquatur ex Cathedra Apostolica, firmumque adeò, ac irrevocabile in rebus fidei proferat judicium.

Explicatur ex præsentis quaestionis comparatione ad hanc quaestionem; *Vtrum in Concilio Tridentino in fidei dogmatibus ab eo decisi, profusus standum sit tanquam Oecumenico, atque adeò infallibili ac irreformabili?* In qua eodem quaestione habemus indubitatum fidei dogma de Concilij Oecumenici vicarià Christi auctoritate insigniti infallibilitate. At quomodò certi sumus particulariter circa Concilium Tridentinum in ijs, quæ facti sunt, omnia Oecumenici Concilij substantia intervenisse, ita ut nefas sit dubitare de hoc,

hoc, quod sit Oecumenicum? Ad hoc igitur obtinendum, oportet ex illo fidei principio descendere ad argumenta, prudentialis credibilitatis evidentiam non tam in via scientifica demonstrativam, quam prudentia voluntatis moraliter directivam preferentia, ut sic præacti in fide fundati principij applicatoria ad Concilij Oecumenici infalibilitatem credendam. Quod equidem prudentiale, credibilitatis evidentiam fundare aptum argumentum, debet antea esse, quam ut propositio de Concilij legitimitate, fidei autoritate potiri valeat. Neque verò firmius talem, eamque supernaturalem credibilitatis prudentialis evidentiam practicam subministrans, & ad illud fidei principium sub prudentia infusæ certitudine applicans argumentum occurrit, quam ex confessione Ecclesiæ, Concilium Tridentinum in dogmatibus fidei tanquam Oecumenicum & legitimum uniformiter recipientis. Quemadmodum igitur de anterioribus Concilij Oecumenicis ex historijs luculentissimis communi fidelium consensu comprobatis, sic de Concilio Tridentino communi Ecclesiæ cum Capite confessione, eum Oecumenico habito, extrahit ejusmodi in linea prudentialis evidentie etiam supernaturalis, fundamentum prædictæ certissimum, sub quo ad præactum de Synodi Oecumenicæ per Christum sanctam infalibilitatem fidei principium, eatenus subsistat valida applicatio, ut jam nefas esset, de talis Concilij etiam in particulari spectati, infalibilitate ullum habere dubium. Pari proinde ratione circa Pontificis in individuo certitudinem in præsentis cause statu esse statuendum, mox patebit ex subsequenibus.

PROBATIO I.

Qua ostenditur, non tantum quoad se, sed etiam quoad nos immediate ac formaliter esse de fide Divinam, hunc hominem in individuo, nempe Innocentium XI. esse Summum Pontificem, siquæ aded certissimo niti fundamento, quod in causis fidei sancientis, qua Pontifex ex Cathedra Petri Apostolica decernat.

38. **D**UO namque sunt, quæ Ecclesia acceptat in Pontifice: alterum, quod hic & nunc in particulari sit regula fidei infalibilis; alterum, quod acceptat ipsum tanquam Caput, cui universalis Ecclesia unitur. At in primis est impossibile, quod Ecclesia erret in acceptanda quæcunque fidei regulâ, siue sit definitio Concilij, siue liber aliquis Canonicus, siue Traditio aliqua. Pari ergo ratione est impossibile, quod Ecclesia erret, acceptando Summum Pontificem in particulari tanquam supremam & animatam in fidei rebus proponendis regulam.

39. Neque simile est de proponente proxime res fidei, & prædicante eas, quæ non tenemur credere de fide, quod sit legitimus Evangelij Minister, cum non se habeat tanquam regula determinativa rerum fidei, sed

solum ut Minister alijs intimans ea, quæ credenda sunt: nec proinde illi, qui credunt, ab illius autoritate, sed ex eorum, quæ proponuntur, credibilitate moventur, cujusmodi credibilitas nisi innotescat audienti, nulla stringit credendi obligatio. At secus est in Summo Pontifice, utpote qui proponit res credendas tanquam fidei regula, & iudex determinans, quænam sint credenda, sicque ex ipsius autoritate obligatur homo ad credendum. Necessum igitur est, quod fideles sint certi, Summum Pontificem, cujus est definire, ac regulare res fidei, habere autoritatem illas regulandi & definiendi, cum, si dubitari posset de autoritate ejusdem in particulari ac in individuo spectati, fideles haud certi redderentur, dogma definitum esse de fide.

40. Deinde Ecclesia acceptando Summum Pontificem, se illi unit ac subijcit, tanquam supremo Capiti visibili. At non est illud Caput visibile, nisi quæ determinatum in particulari. Oportet ergo, Ecclesiam Summi Pontificis electionem pacificè factam acceptare in hac determinata persona, sicque huic Pontifici in individuo se unire ac subijcere, tanquam supremo visibili Capiti. Atqui hoc ipsum est, determinare infalibilitatem, quod iste homo sit Caput Ecclesiæ: siquidem tota Ecclesia, quæ errare non potest, in exercitio se illi uniat tanquam supremo visibili Capiti: unde schismatici habentur, quotquot ipsum non recognoscunt. Perinde igitur est, quod Ecclesia universalis in actu signato dicat ac definiat: *Hic homo est verè ac legitimè Pontifex*: ac se se uniendo & subijcendo illi, tanquam Capiti, in ipso exercitio id asseveret. At ista Summi Pontificis ipso saltem exercitio quæ legitimè acceptati determinatio versatur in materia fidei, quod nempe hæc universalis Ecclesia sit unita suo visibili Capiti: quo sublato, rueret profectò totum, quod credimus de Ecclesia, quod nempe hic & nunc sit vera & Catholica. Necessarium ergo est, quod ipsa Ecclesiæ circa hanc materiam determinatio, in vi cujus hic homo in individuo recognoscitur *suprema Ecclesiæ universalis Caput visibile*, sit de fide.

Obiectio.

41. **E**X parte adversa excipi potest. Vim illius argumenti ultimare reduci ad istud punctum, quod nempe Ecclesia in rebus fidei errare haud possit, sit autem res fidei quod, quælibet fidei regula debeat habere fidei, certitudinem, quodque Ecclesia Catholica debeat esse unita supremo Capiti visibili. Hæc ipsa verò principia, oportere, ut sint fundamentum determinationis Ecclesiæ. Hanc igitur non tam ex se ipsa sancire illud dogma, quod hic homo in individuo sit Summus Pontifex, quam declarare illud in certo aliquo fidei fundamento jam præcontentum. At in illa argumentatione non explicari, quodnam sit istud fundamentum, & quo seu scripto, seu non scripto Dei verbo formaliter immediate sit expressum. Illam ergo argumen-

Dddd 3

mentationem haud efficacem esse ad convincendum præsens dogma fidei.

Responsio.

42. **H**anc exceptionem nullius esse roboris, ostenditur sequenti argumento. Nam Oecumenica cum infallibilitate per Christi orationem firmata, Petraque adversus quam portæ inferi prævalere haud possent, munimento roborata, Petro promissa, sub Pastoralis universalis munere caractere *actualiter* tandem concessa autoritas, eo ipso, quod ex Christi Domini verbis notatur conjuncta cum Ecclesie sanctæ perpetuitate, per ipsam fidei certitudinem dignoscitur in Petri personam minimè expirasse, sed ad legitimum pro quovis tempore successorem transire, ex Divinaque constitutione natam esse. In quo adeo Divinitus constituto fidei principio *expressè formaliter* habetur contenta ista veritas, quod Petri successor eadem prorsus potiatur Oecumenicæ autoritate. Quare ut veritas illa applicetur ad particularem quampiam Petro legitime succedentem personam, opus equidem est subsumptione particulari, per quam constet ista successio legitima: hæc tamen subsumptio personæ particularis ad Summum Pontificatum applicativa, non intrat fidei motivum, sed est fundamentum prudentialis duntaxat credibilitatis evidentiæ. Hæc proinde stante, illud fidei principium eatenus est applicabile ad hanc Petro legitime succedentem personam individuum, ut ista quæ Petri successor in ordine ad hoc, quod Oecumenicus Ecclesie Pastor, ac ex autoritate Divinitus constituta Summus Pontifex pronuntietur, jam subeat vices objecti *materialis* fidei, cui nempe Veritas Divinitus revelata sit *verè ac realiter* applicabilis. At eo ipso, quod ista ad fidei principium applicatio fiat per Ecclesiam, quæ errare non potest in rebus fidei, redditur consequens, applicationem ejusmodi esse infallibilem. Hæc verò stante, propositio illa: *Hic in individuo est Summus Pontifex*, per modum objecti *materialis* sub illo Divinitus constituto fidei principio, eatenus jam repræsentatur voluntati, piæ ad credendum affectionis virtute instructæ, ut hæc prudenter possit, imò debeat ex fidei proprio motivo imperare fidei assensum, intellectumque adeo captivare in fidei obsequium. Constat igitur, propositionem illam, quæ sub prævia Ecclesie acceptatione, hic homo in individuo dicitur Summus Pontifex, esse credendam fidei Divinæ.

Iterata objectio.

43. **R**eplicari potest ex parte adversa. Minime deesse aliqua fidei principia generalia de Christo v. g. *realiter* existente sub speciebus Evcharisticis ritè consecratis: neque tamen particulares propositiones tali generali fidei principio contentas, mediante prudentiali aliqua credibilitatis subsumptione hinc deductas, esse fidei Divinæ credendas:

veluti patet de istis speciebus Evcharisticis in particulari, sub quibus Christum *realiter* constitutum esse, nulla est credendi obligatio. Cur ergo id peculiare foret de propositione illa, quæ hic homo in individuo dicitur Summus Pontifex?

Responsio.

Neque hanc exceptionem alicujus esse valoris mox demonstratur. Nam duplex ⁴⁴ distinguenda est prudentialis ratio, per quam sub principio universaliter Divinitus constituto subsumere oportet particularem aliquam propositionem in illo præconcentum. *Alia* enim habet in se pondus alicujus evidentie saltem *prædictæ*, constringentis adeo voluntatem piæ ad credendum affectionis virtute instructam. *Alia* verò est intra limites meræ probabilitatis, nullam plerumque in voluntate inducentis obligationem, licet tamen quandoque saltem prælucentis in tantum, ut ex motivo etiam supernaturalis cujuspiam virtutis possit ex tali prudentiali, solum licet probabili, ratione excipere actus *moraliter* bonus: sic enim sub hæc etiam in individuo exhibitis speciebus Evcharisticis (quarum tamen consecratio in particulari nobis non nisi probabiliter constare potest) rectè adoratur Christus Dominus. At verò stante pacificè hujus in individuo Summi Pontificis electione, per universalis Ecclesie in materia fidei errare haud potentis uniformem acceptationem, non potest credibilitatis ratio non stare cum evidentiâ *prædictâ*, constringente adeo, & obligante fideles quosque, ad illam de istius particularis hominis summo Pontificatu enuntiativam, sub præinsinuatō Divinitus constituto principio ad fidei motivum applicandam propositionem. Secus res se haberet pro aliquo calu, quo contingeret, Summi cujuspiam Pontificis electionem ab Ecclesia universaliter non esse uniformiter acceptatam: tunc enim potest equidem fieri, ut varia illucescant, probabilitatis tamen spiritum haud supergredientia, legitima super hæc individua personam ad Summum Pontificatum electionis fundamenta. In quo adeo stante nequit esse obligatio constringens ad credendum, sciscitari tamen licet; *An sub tali prudentiali ratione possit locus esse fidei supernaturalis assensui?*

Cujus quæstionis resolutio pendet ex duplici *moralis* principio alibi jam discussio. ⁴⁵ Alterum est, quod stante probabili circa materiam *moraalem* ratione, ex instinctu Divino superstrui possit judicium prudentialiter supernaturale, per quod virtutis cujuspiam infusæ motivum *formale* applicari possit tali *moralis* materię. In vi cujus adeo applicationis per Spiritus sancti directionem factæ, fiat *moralis* *prædictæ* certitudo honestatis etiam supernaturalis hęc & nunc sub tali objecto representatæ *directiva*. Alterum *moralis* principium est, licet tale *prædictum* supernaturale judicium materię probabili superstructum, sufficiat ad virtutis *moralis* voluntati inexistens.

Responsio.

sentis actum dirigendum, honestatemque supernaturalem sub *moralis* bonitatis puritate amplectendam: nihilominus speciale hoc esse in fidei actu, ut Spiritus sanctus non cooperetur ad efficaciam in fidei obsequium captivans imperium, si materia secundum probabile iudicium subtrahatur Divinae revelationi, huic non re ipsa subiaceat: quippe cum Primæ Veritatis, revelationisque Deo purè immanentis ratio debeat intelligibiliter formatrix esse veritatis Divinitus revelatæ, ut sit ad fidei assensum applicabilis, nec adeò locus esse possit fidei Theologicæ *formali* ex Prima Veritate revelante subsistenti motivo, ubi non re ipsa subsistit veritas objecti *materialis* Divinitus revelati.

46. Quo adeò duplici *moralis* principio præsupposito, facile est, concludere, quid in præsentis quæstionis statu asserendum sit. Ubi namque non est certitudo per Ecclesiæ unanimem acceptationem consistens de cuiuspiam individua personæ Summo Pontificatu, tunc quantumvis gravia subsint vel auctoritatis doctorum hominum, vel rationum humanarum momenta, nequit illa universalis revelatio, per quam Petri legitimus Successor ex fide Divina noscitur Summi in Ecclesiæ Pontificatus auctoritatem à Christo constitutam obtinere, hæc, inquam, Divinitus revelata propositio nequit pro tali statu per Spiritus sancti instinctum, mediante fidei actu applicari ad hanc individua personam, nisi in ipsa rei veritate subsistat successione legitimitas. In quo tamen casu iudicium illud probabile duo præitare potest, quorum unum est, ut, qui sub tali probabilitate operatur, postquam acquisitione captivi suo proportionatâ factâ, veritatem certò comperire non potest, saltem non peccet: alterum est, ut ipsummet etiam Vicariatus Christi characterem cum reflexione adeò in ipsummet Christum reducâ, Religionis etiam supernaturalis actu colere possit: sicque adeò virtutis *moralis* Religionis, non autem fidei infusæ actum supernaturalem exercere possit sub illo probabili iudicio, dum Summi Pontificatus in hac individua personâ veritas re ipsa non subsistit.

Replicata obiectio.

47. **E**X parte namque adversa instari potest. In hac propositione, quod Innocentius XI. sit legitimus Papa, supponi non tantum electionem ipsius esse legitimè factam, sed habere etiam capacitatem requisitam ad talem dignitatem. At tam istam pendere ex multis circumstantiis, quæ facti sunt, quam illam dependere ex eo, quod sit baptizatus, aliisque affectus conditionibus de se merè contingentibus. Quomodo igitur de huius Papæ in individuo Oecumenica auctoritate, dependente ex eiusmodi merè contingentibus circumstantiis, certum fidei iudicium haberi potest?

48. **V**erum equidem est, ut sit de fide, hunc in particulari esse Papam, supponi legitimam electionem. Quæ admodum tamen fides non est *formaliter* discursiva, sic electio huiusmodi respectu illius propositionis, quatenus est de fide, minimè habet se per modum principij illativi. Sed præsupponi debet in ordine ad prudentiale credibilitatis iudicium, sub quo particularis ea propositio applicanda venit ad revelationem universalem, quæ Divinitus constitutum noscitur, ut legitimus Petri successor pro perpetuis Ecclesiæ temporibus sit huius Pastor Oecumenicus cum indefinitâ ligandi ac solvendi auctoritate, Petræ etiam firmitatem portis inferi superiorum obtinente. Neque verò ipsissima illa electio ex se præcisè fundat illud credibilitatis iudicium, quæ *simpliciter* constringens ad fidei assensum ei particulari de huius individua personæ Papatu, enuntiationi præstandum, sed obligationis huius efficacia perfecta stat ex Ecclesiæ acceptance per Spiritus sancti efformationem in mente fidelium fundante infalibilem iudicij credibilitatis certitudinem *practicam*. Unde liquidum jam evadit, neque ipsum fidei assensum de huius individua personæ Papatu præiitum, neque prævium credibilitatis iudicium in substantia supernaturale, *formaliter* pendere ex conditionibus merè contingentibus: quanquam huiusmodi conditionum genus tum de modo electionis, tum de capacitate electi, taliter præsupponi debeat, ut respectu tamen prædicti credibilitatis iudicij supernaturalis, se habeat solum *Materialiter* ac *Dispositivè*.

Objectionis ulterior instantia.

49. **H**æc namque propositio: *Iste homo in particulari est summus Pontifex*, in sua veritate essentialiter pendet ab illa præmissa: quod *iste homo sit ritè electus*, sive quod ipsi per electionem legitimam sit applicatus summus Ecclesiæ sanctæ Divinitus constitutus Papatus. At quod *hic homo sit ritè electus ad Papatum*, non est notum per fidem Divinam, seu per revelationem Dei, definitionemque Ecclesiæ aut Traditionem, sed solum per *moralement* quandam certitudinem, eligentium declarationi innixam. An non igitur dicere fas sit, eam propositionem non nisi *mediatè* de fide esse, quatenus scilicet ex una de fide, alterà verò propositione *moraliter* duntaxat certà inferatur?

Responsio.

50. **V**erum: certitudo *moralis*, quæ constat de legitimâ huius personæ in Papam electione, dupliciter se habere potest ad propositionem huius in particulari Papatus enuntiativam: *primò* per modum principij illativi. Ut sic autem assensus tali enuntiationi præiitum, haud est fidei, sed ad summum Theologicum. *Secundò* igitur certitudo illa se habere potest ad

ad eam propositionem per modum fundamenti solum *Materialiter* ac *Dispositivè* concurrentis ad credibilitatis de tali propositione iudicium prudentiale, Spiritus sancti efformatione traductum ad statum supernaturalitatis, eo modo, quo *superius* explicatum fuit. Ut sic proinde ne quidem *moralis* illa certitudo, etiam quæ per Ecclesie acceptationem sublimata, & per Spiritus sancti efformationem ad statum supernaturalitatis traducta, vel *partialiter* ac *inadequatè* intrat motivum fidei assensus, super hoc particulari Papatu præstandi specificativum, sed ad illum se habet solummodo per modum principij, præ ad credendum affectionis *directivi*.

Reiterata objectionis instantia.

51. **I**nstari namque potest ex parte adversa. Iudicium credibilitatis super hujus individuae personæ Papatu, fide Divinâ credendo, fundari in sanctæ Ecclesie unanimi acceptatione. At de istius acceptationis unanimi Ecclesie consensu vix haberi posse infallibilitatem. Unde namque hæc unanimitas constare potest, nisi vel ex fidelium erga talem Pontificem Religiosa submissione, vel ex Electorum Cardinalium in hanc personam convenientium consensione pacificâ, quam per hominum ad nos traductam relationem vix majori, quam *moralis* certitudine ad nos deferri posse. Quare non patere, quomodo ad fidei infallibilitatem *moralis* certitudine longè sublimiorem, pertingere possit propositio, hujus individuae personæ Pontificatum pronuntians: maxime cum aliquando contigerit, sceminam eligi Papam. Et quis negarit, simoniacè, atque adeo nulliter Papam electum, posse in tantum acceptari, ut, quia simonia est prorsus occulta, nullus sit, qui reclamet, in quo adeo casu cum acceptatione etiam uniformi, in personâ taliter electâ stabit nullitas Summi Pontificatus.

Responsio.

52. **V**erùm in promptu est sequens responsio. Etenim quæ ex humanis probabilibus argumentis circa maximam Ecclesie in hac individua personâ ad Pontificatum assumptâ consensionem, resultat *moralis* certitudo; se habet solum *materialiter* ad prudentiale iudicium fidei assensus *directivum*. Eiusmodi proinde humanis argumentis se habentibus solum *Dispositivè* & *Organicè*, Spiritus sanctus per interioriorem mentis formationem superstruit certitudinem prudentiæ insusæ comensuratum, ex infallibilitate Ecclesie, hanc individuum personam in Summum Pontificem unanimiter acceptantis, efformatam. Ex quâ etiam Ecclesie infallibilitate oportet, ipsam ita circumvallari Spiritus sancti assistentiâ, ut minimè permittat Ecclesie, unanimi consensione acceptari in Papam, cujus electio ex quocunque defectu substantiali non esset legitima. Unde stante tali acceptatione Ecclesie, sub primâ etiam prudentiali supernaturalis iudicij affectione, jam subest præ-

dicta, in substantiâ tamen supernaturalis, certitudo de electionis legitimitate, deque universis adeo substantialibus ad Occumenicum Papatum requisitis conditionibus. Ubi verò ad illud prudentiale supernaturale credibilitatis iudicium consequitur fidei assensus, ex ipsâ Primâ Veritate, Petri successorem legitimum, Christi Vicaria Occumenicæ Ecclesie sanctæ Pastoris pro perpetuis temporibus auctoritate Divinitus dotatum, pronuntians specificatus, tunc iste fidei actus sub ipsissimâ isthac universalis revelatione Divinâ, seu *formali* suo motivo per modum objecti *materialis* complectitur individuas quoque tam personæ ab Ecclesia sic acceptatæ, quam Electionis legitimitatem, atque adeo ad istam Occumenicæ prærogativæ capacitatem requisitas, uti & alias quasque substantiales conditiones. Unde ipsa etiam fidei certitudo tunc transfunditur in cunctas de naturâ suâ quidem contingentes, dicto tamen fidei actui per modum objecti *materialis* substratas, conditiones individuantes.

Vltimata objectio.

VRgeri adhuc potest ex parte adversa. Difficile adhuc esse, determinare, pro quo tempore ista Ecclesie acceptatio incipiat esse sufficiens, ut propositionem, *hic in individuo est Summus Pontifex*, constituat in statu, in quo sit de *facto*.

Responsio.

Verùm stante concordia Cardinalium electione, jam subest *moralis* certitudo *Dispositivè* & *materialiter* apta, super quam Spiritus sancti efformatio in mente fidelium struat prudentialis credibilitatis iudicij certitudinem supernaturalem. Ubi verò istius electionis ad Ecclesiam propagatio in eo jam est statu, ut ipsi non contradicatur, crescit jam *moralis*, illa certitudo: perficitur autem, atque in statum ad fidei assensum sub præinsinuatæ universalis revelationis Divinæ ad hanc personam applicatione cunctos Christi fideles constringentem reducit, ubi *positiva* Ecclesie, ejusque Prælatorum acceptatio unanimis succedit.

PROBATIO II.

Quâ ostenditur, quàm sit generalis in Ecclesia consensus de irrefragabili iudicio Romani Pontificis in fidei questionibus.

Hanc probationem pertexere, operæ pretium est visum ex ipsismet verbis Autoris *tract. de libert. Eccles. Gallic. cit. lib. 7. cap. 13.* hunc in modum differentis. Communis adeo est hæc doctrina de infallibili Romani Pontificis iudicio in questionibus fidei, ut hanc ipsam conditionem habere videatur, quâ cum *illustissimâ* Prælores Gallicani iudicium

diciam illud irreformabile esse profiterentur; ut scilicet Ecclesie universae consensus accesserit. Etenim tot, tantique Doctores ex omni natione, ex omni facultate, ex omni ordine eam defenderunt, ut nesciam quid, ad eam toti Ecclesie adscribendam, desideretur.

96. Eorum Catalogum texerunt multi, praesertim Theophilus Rainaudus in opusculo inscripto *avtós epha*, ubi, parvo scilicet 2. hanc esse totius Societatis Iesu sententiam affirmat, enumeratis quàm plurimis ejus Doctoribus, quorum multi tempora controversiarum occasione libri Cornelij Ianlenij motarum antecesserunt, ne putes, eam à Societate ad faciliorem Ianlenij oppugnationem advocatam, sed veritatis & religionis studio jam olim delectam. Eandem cum D. Thoma tuetur Ordo Dominicorum, & alij quasi certatim: quamvis privatus aliquis Principibus adductis à Majorum ac Fratrum semitâ interdum recedat.

97. Jam supra monuimus, D. Petrum de Marca testari, eam omnibus Universitatibus esse communem, contrariam autem, quam antiquis tantum Parisiensibus (puta Gersonio & ejus coactaneis, aut supparibus) tribuit, solum ab Ecclesia tolerari. Emisus fuit in lucem anno 1682 liber cum hoc titulo: *Doctrina, quam de Primatu, auctoritate, & infallibilitate Romani Pontificis tradiderunt Lovanienses sanctae Theologiae Professores tam veteres, quam recentiores, in quo quàm plurimum enumerantur.* Sperandum est idem à ceteris Academicis praestandum. Porro Lovaniensis ita iudicium Papae reformabile esse non censuit, ut tanquã fidei regulam proposuisset anno 1544, nam inter articulos circa fidem orthodoxam editos, iste vigesimus quintus est: *Certã fide tenenda sunt non solum, quae Scripturae expresse sunt prodita, sed etiam quae per traditionem Ecclesiae Catholicae credenda accipiuntur, & quae definita sunt super fidei & morum negotiis per Cathedralium Petri, vel per Concilia generalia legitime congregata.*

98. Doctoribus jam adductis paucos adjungemus, qui vel Galli, vel à Launoi citati, vel pietate ac Doctrinã conspicui extiterunt. Scribebat Alexandro III. Petros Bleicensis episcopus. 68. Sicut eminentiam Apostolicae Sedis Magistram omnium Ecclesiarum profitemur: sic ab ipsa consilia in ambiguis, in angustijs solatia, responsa in dubijs expectamus. Si erraret Magistra omnium Ecclesiarum, erraret omnes Ecclesiae, atque adeo universa Ecclesia, quod non nisi ex illis constat, ut saepe notavimus. Similiter Hugo, seu Ugo de S. Caro à Launoi citatus sic interpretatur haec verba *ioannis ult.* Dicit Simoni Petro Iesus, Nota, quod specialiter loquitur Petro soli, alios praeteriens. Cur hoc? Respondemus. Eximus Apostolorum erat Petrus, & os Apostolorum, & vertex Collegij. Ideo & Paulus ascendit videre Petrum praeter alios. Galat. 2. Ita ergo Petrus erat vertex Collegij, ut praetermissis alijs, eum solum, tanquã Collegium integrum representantem, Christus alloqueretur: ita erat aliorum os, ut pro omnibus

respondere posset, alijs etiam non consul-tis.

Augustinus Triumphus sanctorum Thomae ac Bonaventurae Parisijs discipulus, deinde in ejus urbis Academiae Doctor, ac demumque Professor, de praesertim Ecclesiastica quaestione. art. 2. sic scribit: *Papam posse aliquid utiliter supra illa, quae sunt fides, & quaedam potest intelligi, vel quantum ad habitudinem interpretationem, vel quantum ad occasionem, & applicationem explicacionem.* Porroque multa potest Papa aliquid addere super illa, quae sunt fides, quia si aliqua sunt data, & obsequia in fide, ad eam pertinet interpretari, & determinare. Post cujus determinationem hereticum esset, contra eum pertinaciter asserere.

Nicolaus Liramus ad hoc verbum, *Confirma. Luca. ult.* addit: *Hoc dicit ei (Petro) quia Ecclesia erat sibi committenda, ut habuerit Iohannis ult. illa verba dicitur ei à Christo. Pauper agnus meus.* Ex hoc etiam patet, fidem non interficere usque ad finem mundi in Ecclesia Romana, quae à Petro post Christum fundata est.

Dionysius Carthusianus, cujus etiam auctoritate utitur Launois, in haec verba: *Ego autem rogamus pro te, item, inquit, quoniam Petro specialiter fuit Ecclesia committenda. Vnde quod dicitur, ut non deficiat fides tua, exponitur, ut non deficiat fides Ecclesiae totae committenda.* Halterus videtur Ecclesiae tantum universae indeficientem fidem adstruere, sed ecce unde in reliquis Ecclesiis haec fidei firmitas derivetur; Siquae ex verbis his sumitur argumentum, quod fides Romana Ecclesiae, quam in ea Petrus plantavit, sit usque in finem saeculi duratura.

Quoniam Launois Dominicum Bannes tanquam sibi faventem adducere placuit, referamus ejus haec de re doctrinam, ex qua concta, quae haecenus dicta sunt, confirmantur. Bannes igitur in 2. 2. S. Thomae q. 2. art. 10. has ponit conclusiones. Conclusio prima. *In jussu fidei jussu non est distinguenda Sedes ab Apostolice Praeside, vel Summo Pontifice, neque Romana Sedes à Pontifice Romano.* Vide jam quem modo faveret Launois illum citanti, ut probet Christi orationem pro Petro factam, ne fidem unquam amitteret, quantumvis tentaretur à diabolo, sed in ea de gratia Dei tum demum perseveraret, quasi ultra processurus non esset orationis effectus. Haec est quarta conclusio: *In jussu fidei jussu non potest Summus Pontifex errare.* Haec conclusionem asserit D. Thomas; & citatis multis alijs Autoribus subjungit: *Quoniam existens, hanc conclusionem tanquam Apostolicam traditionem esse tenendam.* Et quidem, ut talis haberetur ab omnibus fidelibus, nisi à tempore Concilij Constantiensis in agro Dioni non minus homo, id est diebus, dixerim supereminens. Etenim usque ad illa tempora sibi Graeci errabant in hac parte. Atque ita D. Thomas in Opusculo citato hunc errorem tanquam Graecorum singularium narrat. Ex prioribus dabo, si quaesio haec ad Concilium deferretur, non dabo, quoniam praedicta conclusio definitur tanquam vera fides.

Non magis faveret Launois Maldonatus, cujus etiam testimonio usus est. Maldonatus

Eccc

lus

tus enim super verba multoties repetita; Ego autem rogavi pro te, &c. sic scribit: Quodque dicit Petro, ejus quoque Successoribus, totique Ecclesie dictum putandum est; tamque certi debemus esse Successorum Petri, totiusque Ecclesie fidem non defuturam, quam certi sumus ejus, cum tentatus est, fidem non descisse. Obscuritatem fortassis pareret totius Ecclesie cum Petro in illis verbis conjunctio: Sed eam tollunt, quæ sequuntur: Itaque rectè ex hoc loco antiqui, gravesque Authores collegerunt, Ecclesie Romanæ, & Successorum in ea Petri fidem fore perpetuam. Omnis enim Ecclesie fides asserbatur in Petro, qui Ecclesie Caput futurus erat. Et super hæc verba: Et tu aliquando, &c. Hinc demùm manifestum est, nec de illo solùm tempore, quo negavit Petrus, nec de illo solùm Petro, sed de omnibus ejus Successoribus loqui Christum: Nec enim tempore passionis ceteros Apostolos Petrus confirmavit, sed confirmandi alios necessitas perpetua futura erat. Itaque in persona Petri omnes Petri Successores jubet fratres in fide servare. Quomodo firmare possunt, si errare ipsi possunt? Propterea enim Christus pro fide oravit Petri, ne deficeret, ut alios confirmare posset, intelligens, alios confirmare non posse, si ejus fides defecisset. Id etiam significat illud, aliquando, id est, si quando opus erit, si quis in fide aliquando mutabit.

64. Si extra Galliam Authores quæreremus Gallis opponendos, qui tempore Concilij Constantiensis doctrinam invexerunt auctoritati Romani Pontificis adversam, non defuturi essent, qui nec doctrinam inferiores, & vitæ sanctitate Ecclesie judicio essent superiores. S. Thomas Archiepiscopus Cantuariensis, celeberrimus libertatum Ecclesie defensor & Martyr, epist. 97. edit. P. Christiani Lupi, quæ est ad omnes Episcopos Angliæ. Quis Romanam Ecclesiam, inquit, Caput omnium Ecclesiarum, & fontem Catholice doctrinæ ambigit esse? Quis claves regni caelorum Petro traditas esse ignorat? Nonne in fide & doctrina Petri totius Ecclesie structura consurgit, donec occurramus omnes Christo in virum perfectum, in unitatem fidei, & agnitionem filij Dei? . . . . Quicumque sit, qui rigat aut plantat, Deus nulli dat incrementum, nisi illi, qui plantavit in fide Petri, & doctrinæ ipsius acquiescit, &c. Et epist. 122. quæ est ad Gilbertum Londoniensem Episcopum; Solus infidelis, aut qui eum errore superat, hæreticus aut schismaticus, Apostolicis obtrahat obedire mandatis Vide epist. 69.

65. Circa ipsamet tempora Concilij Constantiensis floruerunt, in Italia præsertim, sanctissimi doctissimi que viri, qui Romani Pontificis auctoritatem strenuè propugnaverunt, quos inter sanctus Antoninus Archiepiscopus Florentinus in Summa Theologica par. 4. tit. 3. cap. 3. §. 5. irreformabile declarat judicium Papæ his verbis: Licet Papa in particulari errare possit, ut in judicialibus, in quibus proceditur per informationem, aliàs in his, quæ pertinent ad fidem, errare non potest, scilicet ut Papa in determinando, etiamsi ut particularis & privata persona. Vnde magis standum est sententiæ Papæ de pertinentibus ad fidem, quam in judicio profertur,

quàm opinioni quorumcumque Sapientium. Papam autem Concilio superiorem esse, pluribus probat in 3. parte.

Beatus Joannes de Capistrano de Papæ & Concilij, sive Ecclesie auctoritate 3. parte. 2. Principalis, eandem superioritatem, quæ infallibilitatem judicij circa fidem necessariò supponit, adstruit varijs rationibus, quarum una hæc est; Succedit, inquit, namque Papæ loco Petri in eadem perfectione potestatis, & Vicariatus dignitate, quæ & ipse B. Petrus à Christo fuit in universali Ecclesia sublimatus.

S. IV.

Nostratis sententiæ ex Universalis Ecclesie praxi desumpta argumenta referuntur, ac expenduntur, unà cum conclusione super ipsam reflexiva.

Hæc praxis ostendi potest tum argumentis in actu quasi signato eam ostendentibus per SS. Patrum, imò & Summorum Pontificum, nec non Conciliorum (de quorum hanc in rem sensu disseruimus præcedente disquisitione) sententiis: tum in actu quasi exercito eandem demonstrantibus argumentis inferriis adducendis.

ARGUMENTVM I.

Autor Regalis Sacerdotij cit. lib. 3. §. 5. Patrum unanimum pro Pontificis infallibilitate consensum in actu quasi signato probat ex testimonijs tum SS. Irenæi, Cyrilli, Ambrosij, Augustini, & Innocentij: tum SS. Hieronymi, Cyrilli, Theodoret, Ioannis Patriarchæ, Tertulliani, Flaviani Patriarchæ, Patrum que Tarraconensium: tum SS. Fulgentij, Agapiti, Gregorij Magni, Sophronij Patriarchæ, Theodori Studite, Ignatii Patriarchæ, Patrum Concilij Milevitani, Episcoporum Dardaniæ, & Lucij PP. tum SS. Leonis IX. Gelasij, Cyrilli, Anselmi Cantuariensis, Ruperti Tuitiensis, Bernardini, Bernardi, Thomæ Aquinatis, & Stanisli, Hosij: tum omnium ferè totius orbis Christiani Doctorum etiam Gallie, adducendo quorundam Parisiensium quoque Doctorum hæc de re sententiis. Quæ universa scrutari potest lector, cui unice duxi hæc repræsentandam anacephalæosin à præcæto Authore sub hisce verbis deductam.

Hactenus quidem, ait, Patrum Doctorumque omnis ætatis testimonia, quæ legi, audiri que à nullo possunt, qui non continuo persuasum habeat, omnes illos in rebus fidei, supremum judicium, certamque sententiam Romano Pontifici tribuisse. Volunt licet aliquæ de rebus fidei exortâ, Romam ad judicium iri: volunt sententiam illic datam oraculum esse, cui nisi obtemperes, hæresin oleas, aut ab Ecclesia defectionem: volunt, quod Papa definerit, finitum esse, nec amplius in dubium vocari posse. Hieronymus tres Hypostases in Trinitate agnosceret, si Da-

masus jubeat. Augustinus hæresin Pelagianam, toties victam, toties pugnam restitutam, tunc demum prostratam esse dicit, ubi Pontifex se prælio miscuit, eamque truncatam voluit: Patres Nicæni Concilij tam certam habent Pontificis Romani sententiam, ut majora Ecclesiæ negotia illi reservata velint. S. Athanasius, Patresque Africani, hanc unam Sedem adeo erroris expertem dicunt, ut ab illa dogmata fidei majores sui, & velut à matre lac sinceræ doctrinæ acceperint. S. Cyrillus non prius audent Nestorium inter hæreticos censere, quàm à Celestino Papa damnatum. S. Cyprianus non posse perfidiam habere ad Petri Cathedram accessum. S. Fulgentius adeo, quæ, ut quod illa tenet, decernuntur, certa esse, ut quod illa tenet, docetque, totus Christianus orbis nihil hæsitans credat. S. Agatho, & cum illo Patres sextæ Oecumenicæ Synodi, nullum omnino errorem, nullamque hæresin Petri Cathedram infudisse, nec unquam deinceps futurum, ut Petri successores, pro quibus Christus tam seriò oravit, à vera fide deficiant. Denique omnium serè Patrum Græcæ, Latinæque Ecclesiæ est una, consiansque sententia, non posse in rebus fidei decernendis Pontificem errare.

70. Huic tantæ pietate, doctrinâ, rebusque pro Ecclesia gestis illustrium virorum Choro sita Gersonem, Almainum, & Ochamum opponas, qui contrarium docuerunt: quid amabò aliud facies, quàm ut paucos aliquot, & gregarios milites cum Castri Heroum conferas, tenuisque radios cum ingenti sole componas? Magnus, fatemur, Gerson, sed quis ille, ut Augustino, Hieronymo, Ambrosio, Athanasio, Gregorio, totique Oecumenicæ Synodo præferatur? Et quæ ratio, aut æquitas postulat, ut uni mille, non sancti, tot Sanctos: Cancellario Parisiensi, Doctores Ecclesiæ, imò ipsam Ecclesiam, quæ ex illorum sententia pendet, cedere oporteat? Tu ergo Gersoni fidem habes, non habes Hieronymo, non Athanasio, non Fulgentio, non Augustino, ad quorum vestigia, si Gerson viveret, pronus lubensque accideret?

21. At Patres non clarè loquuntur. Imò tam clarè, ut clariùs non possint: quid enim tam clarum, quàm illud Fulgentij: *Quod Romana, quæ mundi cacumen est, tenet, & docet Ecclesia, totus cum ea Christianus orbis nihil hesitans credit?* Et illud Augustini: *Quid potuit vir ille S. Innocentius Papa Africanis respondere Concilij, nisi quod antiquitus Apostolica sedes, & Romana cum cæteris tenet perseveranter Ecclesia?* Et illud Hieronymi: *Ego beatitudinis tuæ, hoc est, Oatbedra Petri communionem confocior: quicumque extra hanc domum agnum comederit, profanus est, quicumque tecum non colligit, spargit: apud vos solos incorrupta Patrum servatur hæreditas?* Et illud Agathonis Papæ, sextæque Synodi: *Sedes Romana à tramite Apostolica traditionis nunquam erravit, & in ea vera fidei lumen nullâ hæreticæ erroris, nec falsitatis nebulâ fuit consædatur, sed illibata sinecenus permanet juxta pollicitationem Petro factam: Pro te rogavi, ut non deficiat fides tua, &c.* Hæc planè & alia plura sanctorum

Patrum testimonia tam clara & perspicua sunt, ut ad ea intelligenda, nec face, nec glossa opus sit, sed oculo tantum (ano, purgatoque, nec privatis affectibus tincto; aliocuin ægris, infectisque oculis, ne sol quidem, sine umbra, & maculis est.

ARGUMENTVM II.

72. Auctor præfatus præf. S. 6. pro Summi Pontificis in rebus fidei infallibilitate adducit Ecclesiæ praxin in actu quasi exercito exhibitam sub sequentibus argumentis. Primum, quòd passim in historia Ecclesiastica, lacris Concilij, & Patrum commentarijs multi loquendi modi occurrant, qui hanc ipsam, de qua agimus, infallibilitatem ostendunt, quales sunt: *Quòd Romana Sedes sit fidei fundamentum: quòd inde religionis nostræ fons, & origo manet: quòd, quæ illa damnat, omnes damnet, quæ approbat, omnes approbet: quòd semper ejus doctrinam omnis Catholica Christi Ecclesia, universales Synodi, sanctique Patres fuerint secuti: quòd omnium fidei, & Ecclesiarum disponente Domino existat Magistra.* Hæc, ut diximus, legenti passim, & ubique occurrunt, nec dici omnino possunt, nisi de doctrina planè infallibili, & ab omni errore alienâ.

73. Secundò. Quòd, qui aliquid à Romana Sede definitum non reciperent, schismatici haberentur, & cum illis nemo communicaret; quod manifestissimo argumento est, Romanæ Sedis in rebus fidei sententias certissimas esse, nec enim schismaticus aut hæreticus est, nisi qui certæ, competentæque veritati se opponit: quæ enim incerta & dubia sunt, ac intrâ opinionem consistunt, recipi pro arbitrio possunt, repellive, nec propterea, qui hoc facit, hæreticus, aut schismaticus est. Huius veritatis testes sunt Pelagius Papa, & apud illum S. Augustinus in *Cap. Schisma. 24. q. 1.* S. Cyrillus Alexandrinus *epist. ad Celestinum Papam.* S. Hieronymus *epist. ad Damasum.* S. Leo *epist. 87. ad Episcopos Viennensis Ecclesiæ.* S. Cyprianus *lib. 4. epist. 8.* S. Ambrosius *Orat. de obitu Satyri.*

74. Tertio. Patres exortâ aliqui fidei dubitatione, ut ab hæreticis certâ notâ distinguerentur, certique ipsi essent veritatis, se id credere profitebantur, quod crederet Sedes Petri, suamque fidem illius judicio submittere, & quod damnaret, se quoque damnare; hoc verò supponit Romanæ Sedis doctrinam veram omnino esse, & certissimam, incapacemque erroris: cum enim fides certissima sit, nullumque dubium admittat, oportet fidei quoque regulam certissimam esse: alioquin fides dubio principio nixa, & ipsa dubium reciperet, quod fieri nequit. Si ergo doctrina Pontificis Romani sanctis illis Patribus regula credendi fuit, in quam fidem suam tutò reponerent, oportet quoque & illam fixam omnino, & immobilem esse, & si non est, sanctos illos Patres, velut anchoras, quibus tenerentur, perditis, fluctuasse potius, quàm credidisse. Hanc in rem scrutari oportet est S. Ambrosium *epist. 11. ad Theodosium.*

Eeeee a

tucham.

vuchiam. S. Basilium epist. 77. Ruffinum in Symboli explanat. Theodoretum lib. 5. hist. cap. 2. Abbatem Ioachim; prout refertur in Cap. 1. De summa Trinit. Iosephum Patriarcham Constantinopolitanum in suo chirographo, quod iam moriens scripsit.

75. *Quartò.* Natà hæresi aliquâ, quæ Ecclesiam turbasset, non prius etiam apud Catholicos dubitandi, disputandique finis erat, quàm pronuntiata à Summo Pontifice sententiâ. Tunc enim verò dato velut signo, finis inter Catholicos certandi erat, & hæresis conclamata; quod evidens signum est, per suam fidelibus fuisse; sententias Romani Pontificis in quæstionibus fidei certissimas esse, nec errori subiectas; alioquin non poterat illos sententia incerta certos reddere, dubia indubias, & errori exposita, ab omni errandi periculo liberos. Testantur hoc insuper Sozomenus lib. 6. cap. 22. S. Prosper contra Collatorem & in Chronico. S. Augustinus lib. 2. contra Pelagium c. 7. & Celestinum & lib. 1. cap. 2. ad Bonifacium Papam. Patres Milevitani epist. ad Innocent. 1. S. Cyrillus epist. ad Celestinum Papam de heresi Nestorij, Constantinus Magnus in edicto incipiente: *Ea, quæ Salvator noster.* Hieronymus de Irenæo Romam misso in Cathalogo.

76. *Quintò denique.* Multæ hæreses à solo Romano Pontifice extra Concilium damnatæ sunt, extinctæque, quod fieri non poterat, nisi ab autoritate infallibili & errare nesciâ: sicut enim fides est de re certa, & cui falsum subesse non potest, ut eleganter declarat S. Bernardus epist. 190. ad Innocent. ita hæresis est rei certò falsæ, & cui verum subesse non potest. Ergo sententia Pontificis, quæ declarat, opinionem aliquam esse hæreticam, omninò est certa, & infallibilis; alioquin nec declaratio erit certa, utpote ab autoritate incertâ profecta: nec id, quod declaratum est, certò ad hæresin pertinebit, cum fieri non possit, ut à principio incerto deducatur conclusio certa, quemadmodum si non est certum, te aquâ elementari baptizatum esse, ita nec erit certum, te verè baptizatum, & Christianum esse. Fuisse verò quàmplures hæreses autoritate solius Pontificis extra Concilium Generale damnatas, dubium non est. Nam hæresin Nestorianam damnavit Celestinus Papa anno 430. & quamvis eam S. Cyrillus prius jam confutasset, nunquam tamen ante Pontificis sententiam ausus est, Nestorium pro hæretico habere; uti patet ex ejusdem S. Cyrilli ad Celest. epist. quæ habetur tomo. 1. Conciliorum Venetæ edit. Et licet Celestinus in eadem Nestorij causa Concilium Generale indixerit, id tamen fecit, ut turbæ in Ecclesia natæ sopirentur, atque ut Nestorij fautoribus, quos plurimos habebat, & præpotentes, omnis calumniandi, tergiversandique occasio tolleretur, ut in eo Concilio non hæresis à Celestino prædamnata venia daretur, sed Nestorio tantum, si resipisceret.

77. Hæresis Joviniani & Pelagij damnata est Romæ à Syricio Papa anno 390. ejusdemque autoritate à S. Ambrosio in Concilio Mediolanensi testibus S. Prospero Carmin. de in-

gratis. S. Hieronymo contra Pelagium l. 4. præfat. in Jerem. l. 4. Hæresis Monothelitarum, & Ecthesis Heraclij Imperatoris, damnata est à Severino Papa anno 639. ut habetur in Synodo Lateranensi, sub Martino Papa secret. 1. & 2. & probat Baronius ad eundem annum. Propositiones hæreticæ Gilberti Pictaviensis Episcopi damnatæ sunt ab Eugenio III. 1142. Denique, ut alia omittamus, propositiones Jansenij in eo sensu, quem verba exhibent anno 1653. & 1656. ab Innocentio & Alexandro Papa ut hæreticæ damnatæ sunt, & ut tales à Gallis proscriptæ: imò ut refert Archdekinus in Theolog. tripart. p. 1. q. 7. in fine. ex Regis Christianissimi, & Episcoporum Galliarum desiderio Alexander VII. decrevit, ut universus Ordo Ecclesiasticus huic professioni cum juramento subscriberet: *Ego N. Constitutioni Apostolicæ Innocentij X. data die 31. anno 1653. & Constitutioni Alexandri VII. data 16. Octobris anno 1656. Summorum Pontificum me subscripsero, & quinque propositiones ex Censurâ Jansenij libro, cui nomen Augustinus, excerptas, & in sensu ab eodem authore intento, prout illas per dictas Constitutiones Sedes Apostolicæ damnari, sacros animo rejicio, ac damno, & ita juro: si me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia.* Agnovit ergo Gallia, totusque Ordo Ecclesiasticus, tam certam esse Pontificis Romani sententiam, ut quæ ille damnat, & pro hæreticis habet, damnari debeant, haberique pro talibus, & damnationis sententia juramento confirmari; quod fieri non posset, si damnatio certa, & indubia non esset; nemo enim jurare potest, propositionem aliquam damnabilem, aut hæreticam esse, nisi certò id credat, alioquin juramentum exponeret periculo falsi, docentque omnes tum Theologi, tum Jurisperiti.

ARGUMENTVM III.

Desumptum ex confutatione argumenti pro parte adversa ab eodem Regalis Sacerdotij Authore cit. f. g. n. 16. deducti & soluti.

Communis namque omnium Doctorum sententia fert, quòd Pontifex in quæstionibus Facti errare possit. Ergo etiam poterit in quæstionibus Juris, in fidei decretis, & generalibus præceptis morum, Consequentiâ probatur. Quia multa ad fidem pertinentia in Facto consistunt, v. g. Sacramentum Matrimonij à Christo institutum esse, Sacramenta esse tantum septem, non plura, characterem in Baptismo impressum esse qualitatem indelebilem, quæque reperi non possit, &c. Imò in omnibus definitionibus, quæ ad fidem moresque spectant, non aliter Summus Pontifex infallibiliter à Deo dirigitur, quam si omnem, aut saltem necessariam diligentiam re-examinandæ impendat: nec enim somnians, temerèque agenti Spiritus S. dogmata inspirat. At verò ea diligentia est Facti, multique erroribus subiecta. Quid si enim non laus rem perpendit? non doctiores, rerumque peritiores ad consilium revocaverit? non auctores quæ

CONCLUSIO.

quæ in contrarium opponebantur? uni tantum parti aures, non alteri præbuerit? Hæc omnia sunt *Facti*, erroremque admittunt. Ergo etiam fidei, morumque decreta, quæ ab alijs pendunt.

79. Veram præallegatus Author reponit, Quæstiones *Facti* esse duplicis generis: alia enim sunt facta, vel *immediatè* à Deo per Scripturas & Traditiones revelata, vel saltem cum revelatis connexa, qualia sunt, Christum in Eucharistia realiter existere, & panem in sacram illius humanitatem mutari, &c. In hæc error nullus cadit, cum repugnet, Deum in quacunque re tam *Facti*, quam *Iuris*, errore aliquo capi, aut falsum dicere, hoc est, aut ignorantem esse, aut mendacem, quæ duæ sunt falsi origines. Ad eadem facta *mediatè* revelata pertinet diligentia illa necessaria, quam in rebus fidei decidentis in Romano Pontifice desideramus: cum enim voluerit Deus, Ecclesiam errare non posse, voluit etiam nihil ei deesse, quod vitando errori necessarium est. Et ideo Patres sextæ Synodi contra Monothelitas ex eo, quod in Christo duæ essent naturæ, optimè intulerunt, duas esse voluntates, cum voluntas sit potentia cum humana natura necessariò connexa.

80. In illis verò quæstionibus *Facti*, quæ nec *immediatè* nec *mediatè* à Deo revelatæ sunt, quæque ex testimonio, & informatione hominum pendent, negari non debet, & Concilia & Pontifices errare posse. Cum enim fides Divina testimonio, & Verbo Dei nitatur: & vox Papæ sit vox hominis, non Dei, non potest ille, quæ nec *immediatè*, nec *mediatè* revelata sunt, pro fidei dogmatibus proponere. Quæ verò sunt *Facti*, revelata non sunt, & ideo errori obnoxia. Quod ingenuè ipsi Pontifices confessi sunt. Bonifacius videlicet VIII. in *Cap. De constitutionib.* ubi dicit: Romanos Pontifices ignorare, quæ sunt *Facti*. At ignorantia est mater erroris. Errare ergo potest, qui ignorat. Et Eugenius IV. qui cum ex certis magnisque causis Concilium Basileense dissolvisset, & ab eo acta planè irrita declarasset per Bullam *Inscrutabilis* anno 1433, veritatem postea edoctus, per aliam Bullam *Dudum* anno 1434, quæ prius constituerat, revocat, non quia Concilium dissolvere non poterat, sed quia ex non veris causis, ut postea apparuit, id egerat. Extant Bullæ Eugenij in actis Concilij Basileensis *Sess. 16.* & videndus est Raynaldus *ad annum 1434. n. 5.* Denique, qui Honorium L. ab hæresi absolvunt, sunt verò quàm plurimi, ijetiam negare haud possunt, & in Pontifices, & in Concilia errorem cadere, ab utrisque enim hæresis damnatus est, ejusque memoria, tanquam hominis hæretici profligata. Ex occasione hujus tum objectionis contrariæ, tum redditæ responsonis, duxi perquam utile, ut hic expendatur; Si pro aliqua seu fidei, seu morum definitione occurrant varietas circa ea, quæ *Facti* sunt, quæstiones; quomodò Pontifex circa illas se habeat?

81. IN definitionibus fidei, seu morum, si super ijs, quæ *Facti* sunt, interveniant quæstiones, Pontifex ex Cathedra Apostolica decernens à Spiritu sancto dirigitur, ut super ijs formet prudentiale judicium supernaturale, sub quo fiat reductio ad univertiale aliquod fidei principium.

Explicatur ex canonizatione Sanctorum, quæ formaliter importat prudentiale prædicatum certum credibilitatis judicium, sub quo circa Sanctum ab Ecclesia canonizatum fit reductio ad univertalia fidei principia, tum de Sanctis colendis, & invocandis, tum de gloria cælesti in gratiæ statu decedentibus, Divinitus constituta, in quo adeò Summi Pontificis prudentiali ad fidem reductionis cunctos fideles constringente judicio, non potest subesse error.

Probatio hujus explicationis confirmatoria.

82. QUAMVIS enim processus canonizationis circa vitam & miracula Sancti canonizandi, nitatur testimonijs humanis, iste tamen processus tendit ad hoc, ut per miracula & virtutum argumenta ostendatur Sanctus sic canonizandus contineri sub istis univertalibus fidei principijs: quod nempe quisquis decedit in gratiæ statu, sit in sorte Sanctorum, æternæ gloriæ consors, pretiosæ mortis suæ pondere præpotens in conspectu Dei Patronus, sitque adeò dignus tali veneratione Sanctorum, atque patrocinium implorantibus præstò sit ad Deum pro ipsis precandum in ijs, quæ saluti fidelium sunt conducibilia. In eujusmodi adeò fidei principiorum ad hunc Sanctum in particulari applicatione, præinsinuata testimonia humana se habent solum *Materialiter*, & *Instrumentariè*, quatenus Spiritus sanctus juxta Divinæ promissionis efficaciam, in particulari ad univertalia fidei principia reductione, infallibiliter assistens, sub argumentis illis, de se tantum probabilibus, affulgere facit lucem, sub quâ stet infallibilitas judicij, particularium ad fidei principium univertale applicatorij. De quâ proinde Spiritus sancti erga Ecclesiam, in particularibus ad fidei principia univertalia reducendis, atque decreto aliquo univertalem Ecclesiam constringente, firmandis assistentiâ, assecuratè fideles, certum ac fixum inde habent credibilitatis argumentum, per quod sub *prædicâ* infallibilitate redduntur securi, particulare sub fidei univertali principio circumscriptum, quatenus ab Ecclesiâ definitè jam extat propositum, credi posse sub revelationis Divinæ motivo *formali*, univertalis illius fidei principij terminis contento.

Ecce 3

Ob.

Objectio.

83. **E**X parte aduersa opponi potest. Illius argumenti vim ac efficaciam non extendi saltem ad beatificationem Sanctorum, cum in hac non interveniat definitivum Ecclesie iudicium, sed ejus duntaxat tolerantia. Anne igitur fas sit, dicere, Ecclesiam, seu Pontificem Summum posse permittere autoritate sua errorem prorsus intolerabilem, ut colatur & invocetur tanquam Sanctus, qui reipsa Sanctus non est?

Responso.

84. **V**erum duplex est genus argumentorum, prudentialem credibilitatis evidentiam super aliquo fidei articulo vel formaliter, vel virtualiter revelato fundantium. Alterum nempe est constringens, velut definitivum ex canonizatione subsistens super alicujus sanctitate iudicium taliter est reductivum ad generale Divinitus revelatum, de Sanctis in gratia statu de cedentibus gloriae caelesti condecoratis, cultu Dulciae colendis & implorandis, principium, ut saltem quoad specificationem inducat obligationem, ita quod nefas foret, negare talis Sancti cultum & invocationem. Cujusmodi adeo credibilitatis ex definitivo Ecclesie iudicio subsistenti argumento inest non solum practica etiam supernaturalis certitudo, virtutis religionis in ordine ad Sanctum hunc in particulari cultu Dulciae venerandum & invocandum directiva, sed sub omnimoda insuper infallibilitate, tantam voluntati, pia ad credendum affectionis habitu supernaturali instructa, adfert prudentiae insulae lucem, ut sub ista imperare possit fidei assensum super hujus sanctitate, veneratione Duleutica, pia que invocatione ex illius generalis revelationis Divinae motivo praestandum.

85. **A**lium proinde argumentorum credibilitatis evidentiam prudentialem fundantium genus est solum probabile, super quo per specialem Spiritus sancti illustrationem internam ita strui potest prudentiae quoque insulae lumen, ut non solum religionis virtuti supernaturali erga objectum taliter repraesentatum locus esse queat, sed sub quapiam licet merè probabili, ad generale Divinitus revelatum principium reductio, possit fidei quoque assensus intervenire, dum tamen ejusmodi probabilitas per Spiritus sancti elevationem ad moralis in linea supernaturali certitudinis lineam traducta, est realiter contenta sub generali Divina revelatione, ex cujus motivo praestandus est hujusmodi fidei assensus. Sic proinde Ecclesiae sanctae circa alicujus sanctitatem, venerationemque Duleuticam ac implorationem, per beatificationem ratificata tolerantia supponit probabilitatem, sub certitudine morali non tantum nata dirigere virtutem religionis, sed apta etiam inducere ad pia credendi affectionis imperium supernaturale, ex quo fidei assensus procedere valeat, dum tamen in rei veritate homi-

nis taliter beatificati sanctitas, atque adeo venerationis Duleuticae capacitas, continetur sub praeminuato de Sanctis gloria caelesti condecoratis, cultuque Duleutico venerandis ac religiose implorandis principio Divinitus revelato, uti pluribus ostensum fuit in nostra Theologia.

PROBATIO II.

Qua testimonij Summorum Pontificum ostenditur, in quaestionibus fidei certissimum esse Papae iudicium.

Hujus argumenti texturam ex praefati Authoris de libertatibus Ecclesiae Gallicanae lib. 7. cap. 12. depromptam hic ob oculos ponere placuit. Si Summorum, inquit, Pontificum, tanquam in propria causa loquentium, rejicienda esset auctoritas, nec eorum dignitatis, sanctitatis, aut meriti habenda esset ratio, pari, vel potiori etiam ratione reculari posset Concilium Constantiense, cujus decretis, ut alibi examinata sunt, nititur haec propositio, cum in propria etiam causa loqueretur. Verum nefas est, de illis praesertim, qui sanctitate ac doctrina perspicui fuerunt, suspicari, eos propriae dignitatis augenda causa doctrinam inducere voluisse, quae, si erronea esset, totius religionis Christianae fundamenta concuteret.

Sanctus Innocentius a S. Augustino, & ab alijs Patribus tantoperè commendatus ep. 25. ad Episcopos Milevitani Concilij anno 417. Romanam Ecclesiam, ut fidei fontem perenniter fluentem exhibet: Neque enim hoc vestram credo latere prudentiam, qui id etiam advena firmastis. scientes, quod per omnes Provincias de Apostolico fonte petentibus responsa semper emanant. Praesertim quoties fidei ratio ventilatur, abitur, omnes fratres, Coepiscopos nostros non nisi ad Petrum, id est, sui nominis & honoris Aularem referre debere, velut nunc retulit vestra dilectio, quod per totum mundum possit Ecclesijs omnibus in commune prodesse. Notentur haec verba, non nisi ad Petrum, ad quem fidei quaestiones referuntur, dum referuntur ad ejus succellorem. Quia nimirum sicut officio, sic de fidei firmitati officio necessariae, succedit.

Relationes olim ad sanctam Sedem ex omnibus Christiani orbis provincijs, praesertim ex Gallia fieri solitas fatentur Galli: sed forsitan responiones non esse irreformabiles existimant. Contrarium S. Innocentius sentiebat, quandoquidem epist. ad Episcopos Macedoniae a Dionysio Exiguo cum alijs collectis, injuriae adversus sanctam Sedem tribuebat, quod secundò consuleretur, quasi ejus sententia in dubium revocaretur. Adverit, inquit, Sedi Apostolicae, ad quam relatio quasi ad caput Ecclesiarum missa currebat, aliquam fieri injuriam, cujus adhuc in ambiguum sententia duceretur. Hanc etiam exceptionem excludunt multi Doctores, quorum testimonia supra reddita sunt, ut in eis observare licuit.

San-

89. Sanctus Cælestinus Legatos mittens in Orientem, ipsis contendere prohibuit, præcepit verò de aliorum sententijs judicare: quæ iustione significabat, non esse ab Episcopis expectandum consensum, ut esset irreformabile Papæ iudicium, sed per ipsius iudicium, & per instructionem ab eo datam componenda, atque ad unitatem redigenda variè sententiarum Episcoporum suffragia. Ad disceptationem, si fuerit deventum, vos de eorum sententijs diiudicare debetis, non subire certamen. Commonitor. Cælest. apud Christianum Lupum ad Ephes. Concil. varior. Patr. epist. cap. 256.

90. Sancti Leonis Magni testimonium protulimus cap. 3. Sed Launoius, ut illi vim detrahat, par. 5. epist. 2. illud de sancto Petro tantum, ac pro tempore Passionis duntaxat interpretatur, malè fidei acculans Bellarminum, quod omiserit eam partem, in qua Passionis sit mentio. Sed cadit hæc accusatio, si reddatur pars alia testimonij, quam Launoius ipse omisit, & in qua sermo fit de tempore post Passionem. Sequitur enim: Cùm itaque dilectissimi, tantum nobis videamus præsidium Divinitus institutum, & rationabiliter & iuste Ducis nostri meritis & dignitate letamur, gratias agentes sempiterno Regi Redemptori nostro Iesu Christo, qui tantam potentiam dedit ei, quem totius Ecclesie Principem fecit, ut si quid etiam nostris temporibus rellè per nos agitur, rellèque disponitur, illius sit gubernaculis deputandum, cui dictum est: Et tu confirma fratres tuos & cui post resurrectionem suam Dominus ad trinitatem æterni amoris professionem mysticâ insinuatione ter dixit: Pascite oves meas: quod nunc quoque procul dubio facit, & mandatum Domini pium Pastor exequitur, confirmans nos cohortationibus suis, & pro nobis orare non cessans. Non enim Christus post Passionem Petro commisit oves suas, ut tempore Passionis eas pasceret; nec de illo tantum tempore intelligi possunt hæc verba: Quod nunc procul dubio facit, &c. At, inquit, facit hoc Petrus cohortationibus suis, & orationibus. Ita est; sed facit etiam, quia, ut idem S. Leo dicit in serm. 2. in Anniversario assumptionis sue ante medium, in Romano Pontifice omnium Pastorum sollicitudo cum commendatarum sibi ovium custodia perseverat, & ejus etiam dignitas in indigno herede non deficit. Non est autem inutilis propositio Bellarmini de S. Leonis autoritate, etiam si partem tantam attulerit, nec quæ ex illa consequuntur, expresserit; quia scilicet cùm ex verbis, quæ recitaverat, sequeretur, potestatem S. Petro collatam, tanquam supremo Pastori, & ut fratres confirmaret; in promptu erat unicuique concludere, eadem potestate muniti, qui eadem officio à Domino præponitur.

91. Sancti Agathonis etiam testimonium jam reddidimus, sed multiplici telo Launoius illud impetit. Primò distinguens Apostolicam Christi Ecclesiam, (id est, Romanam, de qua, ut fatetur Launoius, loquitur Agatho) à Romano Pontifice. Sed, ut jam alibi insinuavimus, inutilis est distinctio. Sufficit enim, ut non errandi privilegium Ecclesie Romanæ con-

cedatur. Planum est enim, illud à Pontifice in Clerum derivari, idque verba ipsa Evangelij ab Agathone recitata ostendunt: Ego autem rogari pro te, &c. Adde, quod ad propositum nostrum satis est, ut Pontificis iudicium certum sit, antequam universæ Ecclesie consensus accesserit. Secundò distinguit Launoius jus à facto, notatque, quod Agatho quaestione Facti, non Juris tractat, cùm ait: Apostolica Christi Ecclesia, id est, Romana, à tramite Apostolica traditionis nunquam errasse probatur, aut hæreticis novitatibus anquam depravata succubuit. Benè quidem Launoius, si ibi listeret Agatho, (sed causam continuò affert, quæ Ius validius, quam Factum adstruit. Prosequitur enim: Quia dictum est Petro: Simon, ecce satanas, &c. Ego autem rogavi pro te, &c. Hic Dominus fidem fratres suos admonuit. Quod Apostolicos Pontifices meæ exiguitatis Prædecessores confidenter fecisse, cunctis est agnium. Tertio Launoius circa hæc ultima verba notat; Agathonem indefinè scribere: Apostolicos Pontifices Prædecessores confirmasse fratres suos: sed definè non scribere, Apostolicos Pontifices Prædecessores omnes confirmasse fratres. Sed nonne juxta regulas Dialecticæ propositio indefinita de facto circumstantijs non limitato, æquivaleret universali? At, inquit Launoius, multi Pontifices secus fecerunt. Utrum aliqui præcepto implendo defuerint, sive defectu spei consequendi fructus, sive etiam per negligentiam, quæstio est de facto nequaquam juri præjudicans. Sufficit, ut Pontifices præceptum sibi à Christo impositum de confirmandis fratribus scientes, regulariter, & ordinariè illud cum autoritate, sæpe cum utilitate præstiterint, Sancti Gregorij testimonium jam retulimus.

Nicolaus I. in epistola ad Michaelem Imperatorem privilegia sanctæ Sedi in persona B. Petri à Christo collata immota semper futura esse constanter affirmat, inter quæ illud sine dubio præcipuum est, ut vacillantes in fide confirmet, quemadmodum fecerat S. Leo erga Concilium Ephesinum secundum. Quomodo, inquit, non egeat qualibet Synodus Romana Sedis? Quomodo in Ephesino latrocinio cunctis Præsulibus, & ipsis quoque Patriarchis proludentibus, nisi Magnus Leo, imitator scilicet illius Leonis, de quo scriptum est; Vici Leo de tribu Iuda; Divinitus excitatus, os aperiens totum orbem, & ipsos quoque Augustos concuteret, & ad pietatem commoveret; Religio Catholica penitus nõ corrumpisset? Et inferius; Cùm Ecclesie Romanæ privilegia Christi ore in B. Petro firmata in Ecclesia ipsa disposita, antiquitus servata, & à sanctis Universalibus Synodis celebrata, atque à cuncta Ecclesia jugiter venerata, nullatenus possint minui, nullatenus infringi, nullatenus commutari, quoniam fundamentum, quod Deus posuit, humanus non valeat amovere conatus: & quod Deus statuit, firmum validumque consistit, &c.

Parciùs de privilegij Ecclesie Romanæ Nicolaus, quàm ad eum scribens S. Ignatius Patriarcha Constantinopolitanus, cujus epistola lecta est in a. 3. eilave Synodi, & in qua tum Petri dignitatem, & potestatem, tum ad success-

successores transmissionem luculentissime proficitur his præcipue verbis: Dixit Petro Magno, & summo Apostolorum: Tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prævalent adversus eam. Et iterum: Tibi dabo claves Regni caelorum: & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in caelis: & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in caelis. Tales enim beatas voces non secundum quandam utique sortem Apostolorum Principi solam circumscripsit, & definivit, sed per eum ad omnes, qui post illum secundum ipsum efficiendi erant Summi Pastores, & Divinissimi sacrique Pontifices Senioris Romæ, transmisit. Et ideo ab olim, & præso tempore in exortis hæresibus, & prævaricationibus Eradicatores & Interemptores malorum Zizaniorum, & labefactorum, & penitus insanabiliter egrotantium membrorum multi multoties facti sunt eorum, qui sanctitatem, & summam Paternitatem tuam illi præcesserunt, scilicet Principis Apostolorum, & illius zelum in fide, quæ secundum Christum est, imitantes. Quibus verbis non solum B. Petri, sed & successorum ejus autoritas explicatur. Si quis eorum ponderi aliquid detractum velit, quod eo tempore scripta sint, cum S. Ignatius Romani Pontificis ope indigeret, animadvertat, sanctum esse, qui scribit, adeoque in rebus tanti momenti ab adulatione remotum: non illum duntaxat Patriarcham Constantinopolitanum ad beati Petri Sedem confugisse: epistolam ejus in Concilio Generali lectam ab aliquo improbandam fore, si quid Episcopo Romano concessisset in præjudicium Concilii Generalis.

94. Quod argumentum multo efficacius evadit, si animadvertatur plures epistolas, ejusdem autoritatis facientes mentionem, perlectas, & similia elogia in favorem Romani Pontificis ab Episcopis, à Legatis, vel à Pontificibus ipsis prolata, contradicente nemine, fuisse. Quod jam de Legatis Cælestini in Concilio Ephesino notavimus, de epistola Agathonis in sexta Synodo recitata, aliisque nonnullis. Id, si semel, aut bis tantum contigisset, inadvertentiæ tribui posset; sed quomodo fieri potuisset, ut tantus Præsulum numerus toties rem adeo insignem inattentâ mente audisset?

95. Quæ circa testimonia sanctorum Leonis I. & Agathonis adversus Launoij objectiones notata sunt, valent etiam adversus ea, quæ Nicolai I. modo adductis, & Leonis IX. cap. 3. relatis, & ex parte etiam Innocentij III. mox exscribendis verbis opponit.

96. Sed repetendum est testimonium S. Leonis IX. ut ex ejus altero ejusdem Sancti collatione clarior fiat adversus Launoium ejus sententia. Igitur S. Leo IX. qui ab alijs VIII. tantum numeratur, antea Episcopus Tullensis, indefectibilem Romani Pontificis fidem Christi oratione impetratam non potuit luculentius explicare, quam his epist. 5. quæ est ad Petrum Antiochenum, verbis: Nimirum solus est ille (Petrus) pro quo, ne deficeret ejus fides, Dominus, & Salvator asseruit se rogasse dicens: Simon Simon ecce sathanas expetivit vos,

ut cribraret sicut triticum, ego autem rogeri pro te, ut non deficiat fides tua; Et tu aliquando conversus confirma fratres tuos, quæ venerabilis & efficax oratio obtinuit, quod hæc fides Petri non defecit, nec defecitura creditur in throno illius, usque in seculum seculi: sed confirmabit corda fratrum varj concutienda fidei periculis, sicut sicut usque nunc confirmare non cessavit.

Vox illa, creditur, est, quando est de fide Divinâ sermo, assensum omnino firmum significet, cum tamen de opinione humana dicitur, dubitationem plerumque, aut suspensionem de contrario innuit, quod nimirum solus Deus erroris & fraudis expertus sit. Itaque, ne quis se in secundo sensu vocem illam interpretetur, afferendus est alius locus ex epistola prima ejusdem sancti Pontificis, ubi omnium securitate, ac firmitate loquitur, ac mirum in modum explicat verba Christi toties laudata. Taliter, inquit cap. 6. epist. 1. sancta Ecclesia super Petram, id est Christum, & super Petram, vel Cepham filium Joannis, qui prius Simon dicebatur, ædificata; quia inferi portæ, disputantibus scilicet hæreticorum, quæ vanis ad interitum introducunt, nullatenus foret superanda, si pollicetur ipsa veritas, per quam sum vera, quæcumque sunt vera; porta inferi non prævalent adversus eam, cujus promissionis effectum se precibus impetrasse à Patre, idem filius protestatur dicendo ad Petrum: Simon ecce sathanas, &c. Erit ergo quisquam tantæ dementiæ, qui orationem illam, cujus velle est posse, audeat in aliquo vacuum putare? Audi jam, quantâ cum constantiâ privilegium B. Petri ad Successores transisse continentiâ omnium temporum experientiâ confirmet. Nomen à Sede Principis Apostolorum, Romanâ videlicet Ecclesiâ, tam per eundem Petrum, quam per Successores suos reprobatâ, & convictâ, atque expugnata sunt omnium hæreticorum commenta, & fratrum corda in fide Petri, quæ hæc non defecit, nec deficiet usque in finem, sunt confirmata.

Launoius hanc autoritatem elidere duplici præcipue ratione molitur. Primâ interpretando eam de Ecclesia universali. Sed quàm sit consona textui glossa, judicet, quicumque Latinam linguam intelligit. Convenit quidem Ecclesiæ universæ firmitas, de qua Leo in principio loquitur, sed specialiter Ecclesiæ Romanæ aptatur, quia scilicet ab ea in alias derivatur. Secundâ Launoij responsio est, verum non esse, quod ait Leo, à Petri Sede commenta hæreticorum omnium expugnata esse; quod inductione nititur demonstrare, quasi posset Launoius scire, an non intervenit autoritas S. Petri, aut successorum ejus, sive in principio, sive in progressu propagationis hæretum. Et intervenisse de facto contra nonnullas earum, quas enumerat, si opus esset, ex certis documentis demonstraretur, v.g. contra Pauli Samosatani, contra Eunomij, & aliorum errores, ex S. Athanasij epist. ad Orthodoxos, Theodoretæ Eccl. hist. lib. 5. cap. 8. 9. 10. & 11. libello Synodico extante in tomo 2. Juris Canonici veteris Christophori Justelli, Photio de Synodis, & epist. ad Michaelem Bulgariæ Principem cap. 2. Epist. Damiani

masi ad Paulinum Antiochenum in collect. Rom. Hollstenij par. 1. & P. Labbe tom. 2.

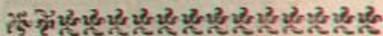
39. Leonis testimonium confirmat his verbis Gregorius VII. in lib. 8. epist. 1. quæ est ad Simandensem Archiepiscopum: Quæ (Ecclesia Romana) per B. Petrum, quasi quendam privilegio ab ipsis fidei primordiis à sanctis Patribus omnium Mater Ecclesiarum adstruitur, & ita usque in finem semper habebitur, in qua nullus unquam hæreticus præfuisse dignoscitur, nec unquam præficiendum, præsertim Domino promittente, confidimus. At enim Dominus Iesus: Ego rogavi pro te, Petre, ut non deficiat fides tua. Hunc locum profert Launojus, ut verba illa, Ego rogavi pro te, ostendat, non de solo Romano Pontifice, sed de Ecclesia Romana esse accipiendam. Sed patet, sanctum illum Pontificem hoc privilegium Ecclesie Romanæ eâ tantum de causâ tribuere, quod illi Petri successor præsit. Hoc significat particula illa, enim Ideo enim Ecclesia Romana est mater omnium aliarum, quia ei nonquam præfuit, neque præficietur hæreticus. Ideo non est præfectus, neque præficietur hæreticus, quia Dominus rogavit pro Petro, ut non deficeret fides ejus, scilicet neque in ipso, neque in ejus successoribus.

100. Superfluum esset, posteriorum Pontificum hæc de re testimonia proferre, cum nemo dubitet, eos suum in fidei questionibus iudicium irreformabile affirmasse. Unicum igitur duntaxat adducam, scilicet Innocentij III. qui verba Innocentij I. quæ principio retulimus, interpretabitur, si tamen cuiquam possunt videri obscura. Igitur Innocentius III. in epist. ad Episcopum Arelatensem docet, majores causas, & præsertim, quæ ad fidem pertinent, ideo ad Romanum Pontificem esse referendas, quod indefectibilis sit ejus, ut Petri, fides. Majores, inquit, Ecclesie causas, præsertim articulos fidei ad Petri Sedem referendas intelligit, qui novit, pro eo Dominum exorasse, ne deficiat fides ejus.

101. Notat Launojus, Innocentium non dicere id, quod ad Sedem Apostolicam judicandum refertur, ibi certè, & sine ullo erroris periculo judicatum iri. Quid igitur sibi volunt illa verba, quæ rationem continent, cur causæ fidei ad Petri Sedem referendæ sint; Dominum exorasse, ne deficiat fides ejus? Nam si certè & sine ullo erroris periculo judicatum non eunt, Dominus quidem oravit, sed non exoravit. Exorasse autem Innocentius, & plures alij affirmant. Apertius mentem suam explicat Innocentius serm. 2. in consecrat. Pont. Max. Nisi enim ego solidatus essem in fide, quomodo possem alios in fide firmare? Quod ad officium meum vocatur specialiter pertinere; Domino protestante: Ego inquit, pro te rogavi Petre, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conversus, confirma fratres tuos. Rogavit & impetravit: quoniam exauditus est in omnibus pro sua reverentia. Et ideo fides Apostolica Sedis in nulla unquam turbatione defecit, sed integra semper, & illibata permansit, ut Petri privilegium persisteret inconcussum. Jam etiam supra vidimus, Innocentium I. ægrè tolisse, quod sancta Sedes super ipsam questionibus secundò

consuleretur, quasi non esset indubitata prima ejus sententia.

Agnoscent omnes, etiam Gallicani, hujus relationis necessitatem, cujus tot leguntur exempla Episcoporum sanctitate insignium, præsertim lux nationis jam à primis sæculis, ut S. Victoricij Rotomagensis, S. Exuperij Tolosani, S. Cæsarij Arlatensis; & aliorum circa disciplinam; aliorum circa fidem, & mores, ut jam olim S. Leo Magnus ad Episcopos provincie Viennensis scripserit: Nobiscum itaque fraternitas vestra recognoscit, Apostolicam Sedem pro sui reverentia à vestra etiam Provincie Sacerdotibus innumeris rationibus esse consultam, & per diversarum, quemadmodum vetus consuetudo poscebat, appellationem causarum, aut retractatam, aut confirmatam fuisse iudicia. Sed unde oritur illa necessitas consulendæ sanctæ Sedis in causis majoribus, præsertim articulos fidei contingentibus, nisi ex eo, quod pro Petro Dominus exoraverit, ne deficeret fides ejus, ut inquit Innocentius III. ac plures alij jam citati? Quisnam autem ex tot antiquis Episcopis Gallicanis, hujusmodi causas ad Apostolicam Sedem referentibus, existimavit reformandum, aut reformabile esse illius iudicium?

DISQUISITIO VI.

Expenduntur, quæ Ludovicus Ellicius du Pin in sua circa antiquam Ecclesie Disciplinam Dissertatione quinta adfert adversus Romani Pontificis in rebus Fidei infallibilitatem.

Ellicius in sua præsentis Dissertationis I. quintæ Præloquio sequentia fuit præfatus. Primò. Cum ea communis sit omnium hominum conditio, ut multis ac varijs erroribus sint obnoxij, nullum præstantius mori ac cuiquam minus à Deo concedi potest, quam ut aliquibus in rebus falli non possit, præsertim verd in ijs, quorum cognitio, licet necessaria, rationis tamen viribus haberi non potest. Hinc nullum majus Romanis Pontificibus privilegium tribui potuit, quam certum & infallibile in rebus fidei definiendis iudicium. Sed quo majus & excellentius est istud donum, eo diligentius cavendum est, ne illud temerè ac sine fundamento ipsis ascribamus: nam præterquam quod indignum est, alicui auctoritatem eam, quæ ipsi non competit, tribuere, nihil magis periculosum, quam eum, qui possit errare, infallibilem credere: si enim contingat, eum de factis errare, necessario in errorem ducuntur, qui eum deficere minime posse arbitrantur, cum ei auctoritati, quæ putatur infallibilis, adherendum omnino sit. Igitur Romani Pontificis infallibilitatem credere nemo debet, nisi tam perspicue demonstretur, ut nullus dubitationi supersit locus. Nam nisi omnino certum sit, eum esse infallibilem, qui potest ejus iudicium pro certo & infallibili haberi? Quippe si probabile tantum est, Pontificem esse infallibilem, potest id etiam esse falsum; quod si falsum id esse potest, potest in particulari iudicium quodlibet Papa esse falsum.

Ffff

Quo.